

Kuusan koulun toimintasuunnitelma

LUKUVUOSI 2022-2023

LAUKAAN KUNTA

SISÄLLYS

1. KOULUN PERUSTIEDOT.....	3
KOULUN JOHTAMISEN JÄRJESTELYT.....	4
REHTORIN JA APULAISREHTORIN / KOULUNJOHTAJAN JA VARAJOHTAJAN VASTUUALUEET	4
KOULUN JOHTORYHMÄN JÄSENET.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
JOHTORYHMÄN TEHTÄVÄT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
KOULUN KEHITTÄMISTIIMIT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
2. KOULUN TEHTÄVÄ JA TOIMINTA-AJATUS	6
2.1. Koulun toimintasuunnitelma.....	6
2.2. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	6
2.3. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	6
3. OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN	7
3.1. Laatuksiteerit	7
3.2. Koulun toimintasuunnitelma.....	7
https://peda.net/laukaa/pops/mo3	8
3.3. Koulun ulkopuolella annettavan opetuksen suunnitelma.....	8
3.4. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	9
3.5. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	9
4. OPPIMISYMPÄRISTÖN KUVAUS	9
4.1. Laatuksiteerit	9
4.2. Koulun toimintasuunnitelma.....	11
4.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	12
4.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	12
5. OPPIMISEN JA KASVUN TUKI.....	12

5.1. Laatukriteerit	13
5.2. Opiskeluhuollon koulukohtainen suunnitelma.....	13
5.3. Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki	17
5.4. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	20
5.7. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	20
6 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ	22
6.1. Laatukriteerit	22
6.2. Koulun toimintasuunnitelma	22
6.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	23
6.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	23
7. KOULUN KERHOTOIMINTA JA HARRASTAMISEN SUOMEN MALLIN KERHOT	24
7.1. Laatukriteerit	24
7.2. Koulun toimintasuunnitelma	24
7.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	24
7.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	24
8. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	25
8.1. Laatukriteerit	25
8.2. Koulun toimintasuunnitelma	25
8.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	26
8.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	26
9. OPPILAIDEN OSALLISTUMINEN.....	27
9.1. Laatukriteerit	27
9.2. Koulun toimintasuunnitelma	27
9.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	28
9.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	28

10. HENKILÖSTÖN työhyvinvointi	28
10.1. Laatuksriterit	28
10.2. Koulun toimintasuunnitelma	29
10.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	29
10.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	30

1. KOULUN PERUSTIEDOT

Koulu	Kuusan koulu	Puh.	040 630 0540
Osoite	Suolahdentie 689 41370 Kuusa		
		S-posti	

Rehtori/johtaja	Jani-Matti Korpela	Puh.	040 630 0540
Varareht./-johtaja	Minna Ählgren	Puh.	040 663 9914
Koulukohtaiset varahenkilöt		Puh.	
Koulusihteeri		Puh.	

--	--	--	--

Opinto-ohjaajat		Puh.	
-----------------	--	------	--

Koululääkäri		Puh.	
Kouluterveydenhoitaja	Johanna Viikman	Puh.	050 340 2100
Koulupsykologi		Puh.	050 434 3386
Koulukuraattori	Hanna-Mari Mäkelä	Puh.	050 521 2747
Koulunuorisotyöntekijä		Puh.	

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@laukaa.fi

KOULUN JOHTAMISEN JÄRJESTELYT

REHTORIN JA APULAISREHTORIN / KOULUNJOHTAJAN JA VARAJOHTAJAN VASTUUALUEET

Rehtori	Apulaisrehtori (<i>nimi</i>)	Apulaisrehtori (<i>nimi</i>)
Jani-Matti Korpela	Minna Åhlgren	

Työaika lv. 2022-2023

Syyslukukausi	10.8.2022 – 21.12.2022
- syysloma	17.-23.10.2022
Joululoma	22.12.2022 – 8.1.2023
Kevätlukukausi	9.1.2023 – 3.6.2023
- talviloma	27.2.2023 – 5.3.2023
- pääsiäisloma	7.-10.4.2023

Mahdollinen lauantaiyöpäivä ja korvaava vapaapäivä:

Koulupäivän lyhentäminen on sallittua vain poikkeustapauksissa. Oppilaan vuosittaisen työmäärän tulee täytyä. Lyhentämiseen kysytään aina sivistysjohtajan lupa. Poikkeus: Lukuvuoden päätöspäivä, jos sen yhteydessä järjestetään päätösjuhla.

2. KOULUN TEHTÄVÄ JA TOIMINTA-AJATUS

https://peda.net/laukaa/pops/luku3/3-2_valtakunnalliset-tavoitteet

2.1. Koulun toimintasuunnitelma

Kuusan koulun tehtävänä on opettaa oppilaita laadukkaasti perustaidoissa ja –tiedoissa.

Toiminnan onnistumisen perustana ovat koulun yksilöllinen kasvatustoiminta, ympäristön hyödyntäminen ja tiivis yhteistyö koulun henkilökunnan, oppilaiden, vanhempien ja koulun ulkopuolisten sidosryhmien kanssa.

Kasvatus- ja opetustyössä korostetaan oppilaiden yhteistyökykyä, vastuuntuntoa ja omatoimisuutta heidän omien edellytystensä mukaisesti.

2.2. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Kuusan koulun arvopohjan kirkastaminen yhdessä oppilaiden kanssa. Lanseerataan koululle oma slogan ja logo, jotka kuvastavat kouluamme.

Yhteisten toimintamallien luomista ja ylläpitämistä uusien henkilökunnan jäsenten kanssa.

Yhteisöllisen työnohjauksen jatkaminen säännöllisenä, esim. 2 kertaa syksyllä ja 2 kertaa keväällä.

2.3. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Prosessi koulun omaksi sloganiksi ja logoksi jäi vielä toteutumatta.

Kouluvuosi on sujunut seesteisesti ja toimintamallit työyhteisössä on koettu samansuuntaisiksi. Näin ollen tarvetta säännölliseen yhteisölliseen työnohjaukseen ei ole tämän lukuvuoden aikana syntynyt.

3. OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN

3.1. Laatuksiteerit

- opetuksessa sovelletaan monipuolisesti tavoitteiden mukaisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Oppilaiden yksilöllisyys ja erityiset tarpeet otetaan huomioon
- opettajalla on menetelmiä, joilla hän arvioi omaa toimintaansa ja opetustaan
- koulun tilat, varustetaso ja opetusmateriaalit tarjoavat edellytykset eriyttää opetusta
- koulun opetussuunnitelmaa arvioidaan ja oppilasarviointi toteutetaan opetussuunnitelman pohjalta
- opetushenkilöstö osallistuu opetussuunnitelman laadintaan sekä sen toimivuuden ja toteuttamisen arviointiin ja kehittämiseen
- opetussuunnitelman laatimisessa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä hyödynnetään koulujen välistä yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti
- huoltajat ja muut yhteistyökumppanit voivat osallistua soveltuvin osin opetussuunnitelman laadintaan sekä toimivuuden ja toteuttamisen arviointiin ja kehittämiseen
- oppilaat voivat ikäkaudelleen sopivalla tavalla osallistua opetussuunnitelmasta käytävään keskusteluun, sen nojalla annetun opetuksen arviointiin ja kehittämiseen
- oppilaat saavat yleistä tietoa opetussuunnitelmasta, tietoa sen opetustarjonnasta ja ohjausta valintoihinsa
- opetussuunnitelma on perustana koulun itsearviointille ja työn jatkuvalle kehittämistyölle

3.2. Koulun toimintasuunnitelma

- Arvopohja koulun toiminnan ohjaajana, koulukohtaiset painotukset

https://peda.net/laukaa/pops/luku2/2-2_arvoperusta

Jokaista kouluyhteisön jäsentä kohdellaan arvokkaana yksilönä. Kaikilla on ihmisarvo, jonka kunnioittamisen tulee näkyä siinä, miten toisia kohdellaan.

- Oppimiskäsityksen toteutuminen koulun toiminnassa, koulukohtaiset painotukset

https://peda.net/laukaa/pops/luku2/2-3_oppimiskasitys

Oppilaita ohjataan aktiivisiksi oppijoiksi. Heitä tuetaan asettamaan tavoitteita omalle oppimiselleen, ratkaisemaan ongelmia, toimimaan yksin ja yhdessä sekä arvioimaan omaa työskentelyään. Tavoitteena on, että jokainen tiedostaa omat tapansa oppia ja käyttää tätä tietoa oppimisensa edistämiseen.

- Arvioinnin tavoitteet ja yhteisesti sovitut toimintatavat

Vuosiluokilla 1-3 väliarviointi annetaan arviointikeskustelun muodossa.

Vuosiluokilla 4-6 väliarviointi annetaan numerotodistuksena.

1-2 luokkien oppilaiden itsearvioinnin painotus koululaistaidoissa. 3.-6. luokilla harjoitellaan enemmän myös eri oppiaineiden itsearviointia.

<https://peda.net/laukaa/pops/luku6>

- Kulttuurilaukka

<https://peda.net/laukaa/pops/kk>

- TVT-strategian toteuttaminen

Digipassin käytön vakiinnuttaminen.

<https://peda.net/laukaa/pops/tvtops>

- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen suunnitelma

<https://peda.net/laukaa/pops/mo3>

Lukuvuoden teemaksi on valittu "Juhlat".

MONO -päivät jakautuvat koko lukuvuodelle.

Selkeän rakenteen muodostaminen MONO-opintoihin, jota voi hyödyntää tulevinakin vuosina.

3.3. Koulun ulkopuolella annettavan opetuksen suunnitelma

- Uimaopetus luokilla 0-6
- Retket kylän, kunnan ja maakunnan kohteisiin
- Yhteistyö srk:n kanssa:
  - Päivänavaukset kerran kuussa
  - Kauneimmat joululaulut
  - Monialaiset oppimiskokonaisuudet: srk:n osallistuminen lukuvuoden juhla-teemaan (kori 4)
  - Kulttuurilaukan ohjelmat esim. K-12 ja kirkkovierailut
- Kevätretket
- Osallistuminen koulujen välisiin urheilukilpailuihin
- Harrastustoiminta

- Liikuntakerho (Illusion Ry, HSM)
- Kuvataidekerho (Harrastamisen Suomen malli)
- Monitoimikerho (4H)

3.4. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Lukuvuonna 2022-2023 on syytä pyrkiä toteuttamaan monialainen oppimiskokonaisuus niin, että siitä muodostuisi selkeä kokonaisuus kaikkien mielessä.

Lukuvuonna 2022-2023 vakiinnutetaan digipassin käyttöä 1-6 -luokilla.

Kehitetään koulun kv. kasvatusta MONO-kokonaisuuden sisällä.

3.5. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Vuoden aikana on toteutunut Mono-aihe, juhlat. Se on toteutettu viitenä eri kokonaisuutena. Koululla on vierailut Mono-teemaan liittyen useita eri kansallisuuksia. He ovat rikastuttaneet jokaisen koululaisen arkea.

TVT-taitoja on harjoiteltu säännöllisesti läpi vuoden eri luokka-asteilla.

4. OPPIMISYMPÄRISTÖN KUVAUS

<https://peda.net/laukaa/pops/luku4/4-3>

Oppimisympäristöt opetussuunnitelmassa: Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen ja työnteko tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään.

4.1. Laatuksiteerit

Koulutilat

Kohde	Kyllä	Ei	Suunnitellut toimenpiteet	Vastuutaho
-------	-------	----	---------------------------	------------

Koulun tilat ovat terveelliset ja turvalliset sekä edistävät koulussa viihtymistä.	X	X	WC:t kaipaavat peruskunnostusta pikaisesti	Tilapalvelu
Koulun tilat soveltuvat opetustoimintaan.	X			
Koulun tiloja kunnostetaan vuosittain.		X	Vuonna 2022 ei ole ollut kunnostustoimenpiteitä	
Koulun opetusvälineet ovat asianmukaiset.	X			
Koulun piha-alue on turvallinen ja viihtyisä.	X			

Koulun työskentelyä ja turvallisuutta koskevat suunnitelmat

Kohde	Kyllä	Ei	Suunnitellut toimenpiteet	Vastuutaho
Koululla on toimintaohjeet koulukiusaamisten ehkäisemiseksi ja kiusaamistapausten käsittelemiseksi (Liite 4). Ohjeet perustuvat kunnan toimintamalliin oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Toimintaohjeet ovat liitteenä (<i>tai linkkinä koulun kotisivuilta</i>) Toimintaohjeet on käyty lävitse henkilöstön kanssa (<i>päivämäärä</i>)	X			
Läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen malli on käsitelty henkilöstön kanssa.	X			
Läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen mallista on tiedotettu oppilaita ja huoltajia.	X			
Hyvinvoinnin vuosikello on käsitelty henkilöstön kanssa.	X			

Kriisu suunnitelma (Liite 2) on käsitelty koulun henkilökunnan kanssa.	X 07.09. 2022			
Yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelma (vuosikello) käsitelään koulukohtaisessa oppilas-huoltopalaverissa lukuvuoden alussa. (liitteenä/toimiva linkki)	X 25.10. 2022		Tullaan käsittelemään OHR-kokouksessa 25.10.2022	

Kohde	Kyllä	Ei	Suunnitellut toimenpiteet	Vastuutaho
Koulussa on turvallisuussuunnitelma (Liite 1). Se on laadittu/päivitetty (14.9.2022) ja käsitelty koulun henkilökunnan kanssa (14.9.2022).	X 14.09 2022			
Onko koulun turvallisuuteen liittyviä suunnitelmia harjoiteltu?	X		Poistumisharjoitus 20.9.2022	
Koululla on ajantasainen suunnitelma poikkeusolojen varalle, henkilöstö ja oppilaat on perehdytetty suunnitelmaan. Suunnitelma liitteenä.		X		
Koulun järjestyssäännöt: koulun kotisivuilla (https://peda.net/laukaa/kuusankoulu/kj/luonnos/j2)	X			
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Liite 3)	X			
Koululla on sähköinen tapahtumakalenteri sisäiseen käyttöön, johon on kirjattu vuodenajalle suunnitellut tapahtumat.	X			

4.2. Koulun toimintasuunnitelma

Kuusan koulussa annetaan opetusta monipuolisia työtapoja käyttäen ottaen huomioon oppilaiden ikätaso. Koulun tiloja, varustetasoa sekä opetusmateriaaleja pyritään päivittämään unohtamatta oppimista koulun seinien ulkopuolella esim. ympäröivässä luonnossa. Oppilaita pyritään sitouttamaan omaan oppimiseensa tarjoamalla mahdollisuuksia vaikuttaa koulutyöskentelyyn esim. Verso-toiminta tarvittaessa, välkkärit, järjestäjät, kummi-toiminta sekä oppilaskunta.

4.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Kummioppilastoiminnan uudelleenkäynnistäminen.

Koulun WC:t kaipaavat peruskorjausta. Lämpimän ulkokopin rakentaminen yhteistyössä Vatin kanssa.

Vuoden teeman (Juhlat) kautta kehitämme edelleen koulumme yhteisöllisyyttä.

4.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Kummioppilaat ovat pääasiassa toimineet välituntisin. Varsinkin koulun alussa toiminta on vaikuttanut erittäin paljon uusien ekaluokkaisten sopeutumiseen ja viihtymiseen koulussa. Toiminta on ollut alussa tiivistä, mutta sitä on jouduttu harventamaan lukuvuoden aikana.

Kummitoiminnan ja Mono-päivien ryhmäytymisen tuloksena koulun oppilaiden yhteisöllisyys on herännyt henkiin pitkän koronajakson jälkeen.

5. OPPIMISEN JA KASVUN TUKI

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä. Laukaassa opiskeluhuollon ohjausryhmään kuuluu sivistyslautakunnan edustaja (pj), Hyphen palvelupäällikkö, vastaava kuraattori, koulupsykologi, lukion rehtori, perusopetuksen suunnittelija ja varhaiseri-tyiskasvatuksen palvelupäällikkö. Tarvittaessa opiskeluhuollon ohjausryhmä kutsuu kokouksiinsa käsiteltävien aihealueiden asiantuntijoita.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain § 13 vaatima koulukohtainen opiskeluhoitosuunnitelma sisältyy tämän toimintasuunnitelman lukuihin 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3 ja 5.2.4.

5.1. Laatuksiteerit

- opettajilla on riittävästi tiedollisia, taidollisia ja oppimisympäristöön liittyviä valmiuksia opettaa myös erityistä tukea tarvitsevia oppilaita lähikoulussa
- koulussa kehitetään ja käytetään joustavia toimintamuotoja, joilla koulut pystyvät kohtaamaan tukea tarvitsevan oppilaan joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti
- erilaisten ongelmatilanteiden hoitamiseen on olemassa selkeät, yhdessä sovitut toimintatavat
- opiskeluhuollosta tiedotetaan kattavasti oppilaille ja heidän huoltajilleen
- koulussa on käytössä yhteisesti sovitut toimintatavat
- koulussa käytetään moniammatillisessa yhteistyössä sovittuja varhaisen puuttumisen malleja, ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan
- koulu arvioi, miten ohjaus edistää oppilaan elämänhallintaa ja urasuunnittelua
- kouluruoan maittavuutta ja ravintosisältöjä seurataan
- miten oppilaiden erilaisuus huomioidaan?

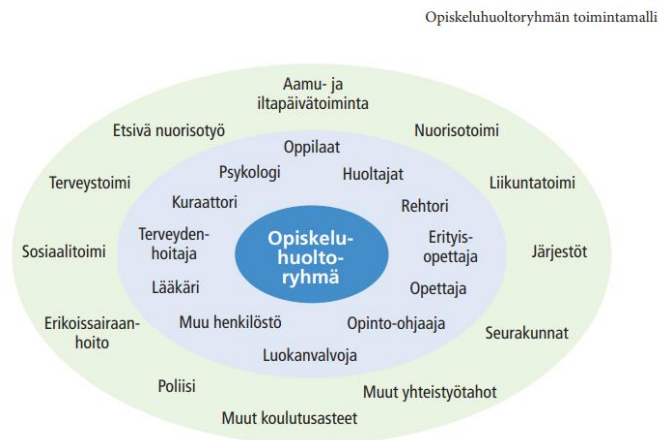
5.2. Opiskeluhuollon koulukohtainen suunnitelma

5.2.1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhuoltopalvelut

Kuusan koulussa on lukuvuonna 2022-2023 n. 60 oppilasta vuosiluokilla 0-6. Koululla on tavattavissa kouluterveydenhoitaja (Johanna Vilkmán) kahtena päivänä kuukaudessa, koulukuraattori (Hanna-Mari Mäkelä) kerran kuukaudessa ja koulupsykologi (Ulla Loukkaanhuhta) tarpeen mukaan. Koulussa hyödynnetään myös Laukaan Hyphen -toimijaverkoston muita palveluita (*esim.* erityisnuorisotyö, etsivä nuorisotyö, perheneuvolan sosiaalityö/psykologipalvelut, perhelääkärikonsultaatiot, lastensuojelun konsultaatiot, varhaisen tuen asiantuntijatyö, psykiatrisen sairaanhoitaja).

Koulukohtaiseen yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat koulunjohtajan lisäksi kaikki koulun opettajat, kouluterveydenhoitaja, kuraattori ja psykologi sekä henkilökunnan, huoltajien ja oppilaiden edustajat, sekä tarvittaessa sosiaalitoimen edustaja. Kokouksiin kutsutaan tarpeen mukaan sidosryhmiä: mm. nuorisotyöntekijät ja ruokapalvelu. OH-ryhmä kokoontuu noin kaksi kertaa lukukaudessa, tarvittaessa useamminkin. Kerran lukukaudessa on lisäksi **alueellinen opis-**

keluhuoltoryhmä. Kokoontumisissa käydään läpi koulu yhteisön hyvinvointia jokaisen näkökulmasta ja mietitään tarvittavat toimenpiteet ongelmatilanteissa.

Kuvio 3. Esimerkki opiskeluhoituryhmän kokoonpanosta (K. Laitinen, 2014).

5.2.2. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

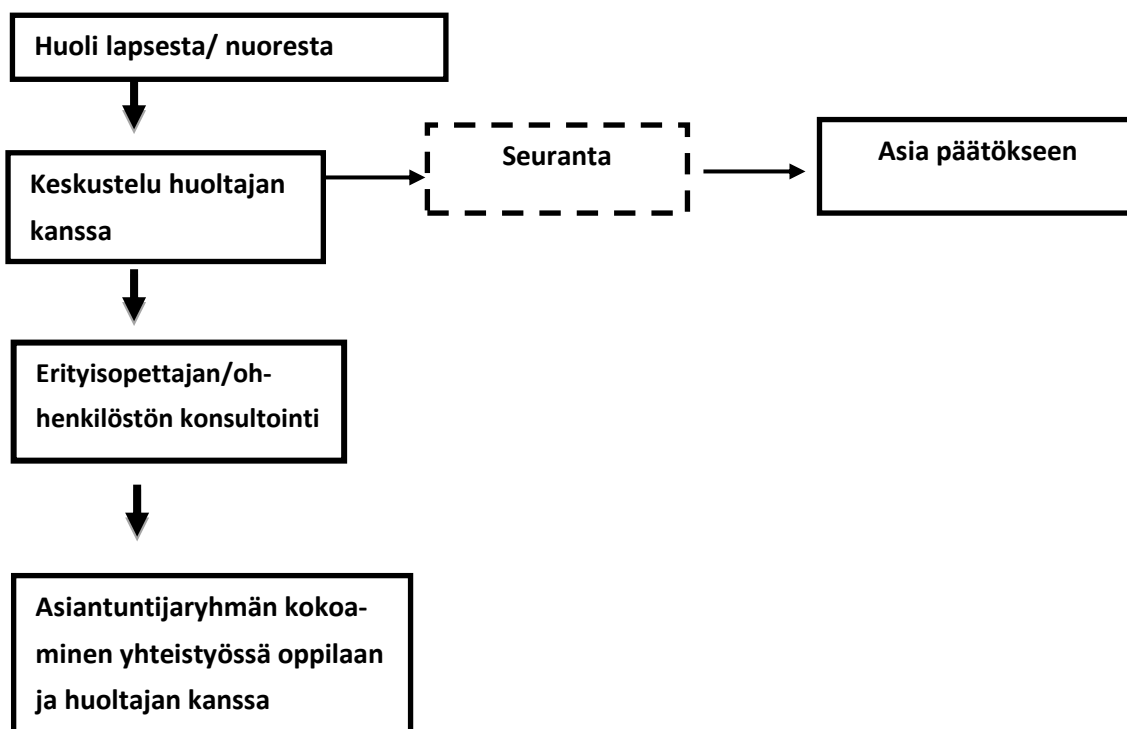
[Yhteisöllinen opiskeluhoolto](#) edistää oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä yhteisön hyvää vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoolto tukee koko koulu yhteisöä ja on ensisijainen opiskeluhoollon työmuoto. Myös opiskeluhoitotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. Yhteisöllisessä työssä kehitetään ja edistetään koulu ympäristön terveellisyyttä, esteettömyyttä ja turvallisuutta sekä koko yhteisön hyvinvointia. Siihen kuuluvat myös koulun toimintakyvystä huolehtiminen ongelma- ja kriisitilanteissa. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä koulun arjessa. Sitä toteuttavat kaikki koulun toimijat, ja toimintaa suunnitellaan yhdessä esim. vanhempaintoimikunnan, oppilaskunnan, ruokapalvelujen, kunnan ja seurakunnan nuorisotyöntekijöiden, psykiatristen sairaanhoitajien, muiden viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa lukuvuoden alussa. Kuten kaikessa koulutyössä, myös opiskeluhoollossa painotetaan oppilaiden ja huoltajien osallisuutta. Heidät halutaan mukaan etsimään keinoja parantaa hyvinvointia koulussa ja kehittämään yhteisöllisiä toimintatapoja. Koulu kohtaisten ja alueellisten yhteisöllisten opiskeluhoituryhmien osanottajat ja kokoontumisten päivämäärät sovitaan heti lukuvuoden alussa koko lukukaudelle tai -vuodelle. Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintaa Laukaassa ohjaavat [opetussuunnitelman](#) ja [oppilas- ja opiskelijahuoltolain](#) lisäksi Laukaan [suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja seksuaaliselta häirinnältä](#), [ohjaussuunnitelma](#), [hyvinvointiopetuksen vuosikello](#), [läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen malli](#) sekä koulun omat järjestyssäännöt ([lisää linkki](#)), [yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma](#) ja turvallisuus- ja kriisisuunnitelma (liitteenä) sekä [Laukaan perusopetuksen päih-teisiin puuttumisen malli](#).

Yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelun ja tiedonkulun välineenä käytämme sähköisessä muodossa kirjattua vuosikelloa joka on tarkoitettu koulun henkilöstön ja muiden toimintaan osallistuvien tahojen käyttöön. Yhteisöllisen opiskeluhuollon vuosikelloon on kalenteroitu etukäteen mm. sovitut tapahtumat ja teemat, erilaiset hyvinvointiin liittyvät kyselyt ja pienryhmätoiminnot mahdollisimman tarkasti. Yhteisöllisen opiskeluhuollon vuosikello on osa koulun lukuvuosisuunnitelmaa, ja se laaditaan osana koulun muuta toimintaa henkilökunnan ja tarvittavilta osin myös muiden toimijoiden ja sidosryhmien kanssa yhdessä. Vastuuhenkilöt laitetaan selvästi näkyviin. Tiedonkulun varmistamiseksi yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä käsiteltäviä asioita voidaan esitellä henkilöstön kokouksissa sekä oppilaskunnan hallituksen ja vanhempainyhdistyksen kokouksissa, koska niissä ei käsitellä salaisia tai yksittäisiä henkilöitä koskevia asioita.

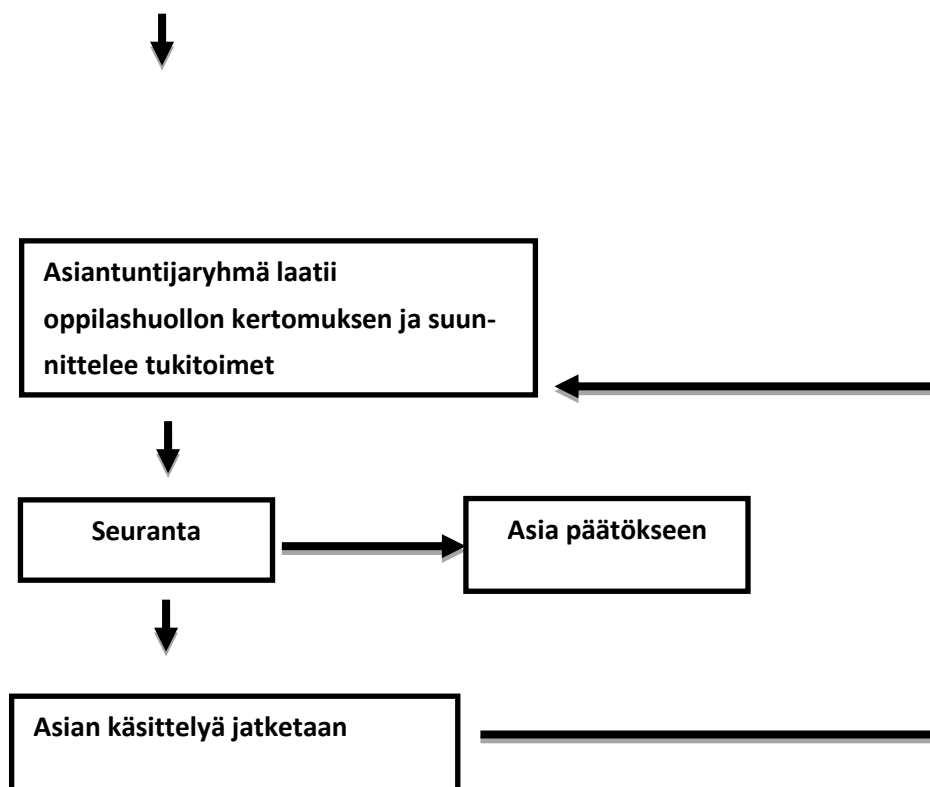
5.2.3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa ovat kouluterveydenhuolto, koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelut sekä monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskeluhoitoa. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon prosessi

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Koulun henkilöstöllä on jatkuva velvollisuus havainnoida oppilaiden koulunkäyntiä ja kehitystä. Jos huoli oppilaasta herää, on koottava yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa asiantuntijaryhmä käsittelemään oppilaan asiaa. Henkilö, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu, kutsuu asiantuntijaryhmän koolle yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Asiantuntijat kootaan tapauskohtaisesti. Ikätaso huomioiden oppilasta kuullaan ryhmän kokoonpanoa mietittäessä. Asiantuntijaryhmään voi osallistua esimerkiksi luokanohjaaja tai luokanopettaja, koulukuraattori, terveydenhoitaja, koulupsykologi, opinto-ohjaaja, rehtori, erityisopettaja tai muu tilanteessa keskeinen asiantuntija. Oppilaan suostumuksella asiantuntijaryhmään voi osallistua myös koulun ulkopuolinen henkilö. Asian käsittely kirjataan Wilman sähköiseen oppilashuoltokertomukseen. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot ovat salassa pidettäviä.

Oppilashuoltokertomusten laatiminen

Kun yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa käsitellään asiantuntijaryhmässä, laaditaan oppilashuoltokertomus. Vastuhenkilö kirjaa vaadittavat tiedot oppilashuollon kertomukseen Wilman lomakkeeseen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa

- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä moniammatillisen asiantuntijaryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, oppilashuollon kertomukseen on merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Rekisterin vastuuhenkilö päättää tietojen luovuttamisesta ja määrittää käyttöoikeudet rekisteriin.

5.2.4. Opiskeluhoollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilas voi ohjautua kouluterveydenhuollon, kuraattorin tai koulupsykologin palvelujen piiriin koulun henkilökunnan aloitteesta tai oppilaan/huoltajan omasta toiveesta. Tapaamiset tai määräaikaistarkastukset järjestetään yleensä koululla. Oppilashuollon henkilöstön yhteystiedot ovat koulun kotisivuilla ja Wilmassa.

5.2.5. Vastuut ja toimintatavat opetuksen epäämisen aikana, oppilashuollon järjestäminen

Oppilaan tuesta opetuksen epäämistilanteessa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa tehdään suunnitelma moniammatillisessa työryhmässä, joka kutsutaan koolle aina em. tapauksissa. Koollekutsujana toimii oppilaan luokanohjaaja/-opettaja. Toimintatapaa seurataan ja vaikuttavuutta arvioidaan yhteisöllisessä oppilashuolto-ryhmässä.

5.2.6. Opiskeluhoitosuunnitelman noudattaminen sekä arviointi

Koulukohtaisena opiskeluhoitosuunnitelmana noudatetaan tämän toimintasuunnitelman lukua 5 sekä koulun yhteisöllisen opiskeluhoollon sähköistä vuosikelloa, joka löytyy [täältä](#). Koulukohtainen opiskeluhoitosuunnitelma perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin sekä THL:n oppaaseen [Yhteisestä työstä hyvinvointia - opiskeluhoitoryhmä perusopetuksessa](#). Arviointi tapahtuu lukuvuoden päättyessä toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.

5.3. Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki

5.3.1. Yleinen tuki

Yleisen tuen piiriin kuuluvat kaikki koulun oppilaat. Yleistä tukea annetaan kouluarjessa oppilaalle heti, kun tuen tarve havaitaan. Tuki voi olla esimerkiksi opetuksen eriyttäminen, tukiopetus, osaaikainen erityisopetus, läksykerho tai koulunkäynninohjaajan tuki. Vastuu tuen käynnistämisestä on luokan- tai aineenopettajalla. Myös huoltaja voi tehdä aloitteen. Tavoitteena on ennakointi, varhaisen tuen saaminen oppimiseen ja koulunkäyntiin vaikeuksien kasaantumisen ehkäisemiseksi. Tuen riittävyttä arvioidaan laaditaan Wilmaan pedagoginen arvio. Huoltajia kuullaan arvion tekemisen yhteydessä. Jos tuki arvioidaan riittäväksi, pysytään yleisen tuen piirissä.

5.3.2. Tehostettu tuki

Jos oppilas tarvitsee koulunkäynnissä jatkuvasti tukea, tai käytössä on säännöllisesti useampia tukimuotoja, siirrytään tehostettuun tukeen. Tehostettu tuki sisältää yleisen tuen tukimuotojen lisäksi esimerkiksi eriyttävät materiaalit, joustavat ryhmittelyt ja oppilashuollon tuen. Tehostetussa tuessa oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma pedagogisen arvion pohjalta. Oppimissuunnitelma on kirjallinen suunnitelma, jossa oppimiselle ja koulunkäynnille asetetaan tavoitteet, mietitään opetusjärjestelyt ja oppilaan tarvitsema tuki. Tavoitteena on turvata opintojen eteneminen ja edistää oppilaan hyvinvointia.

Vastuu oppimissuunnitelman laatimisesta on luokanopettajalla. Oppimissuunnitelma laaditaan pääsääntöisesti syksyllä ja arvioidaan lukuvuoden päätteeksi. Oppimissuunnitelma-palavereissa ovat mukana huoltajien ja luokanopettajan lisäksi tarvittaessa erityisopettaja ja muita oppilashuollon ammattilaisia ja asiantuntijoita. Tehostetussa tuessa huoltajat tavataan vähintään kerran vuodessa, jolloin huoltajat myös allekirjoittavat oppimissuunnitelman. Oppimissuunnitelma kirjataan Wilmaan.

5.3.1. Erityinen tuki

Erityiseen tukeen siirrytään, jos oppilas ei tehostetun tuen avulla pysty saavuttamaan yleisen opetuksen mukaisia tavoitteita, tai jos hänen kehitykseensä liittyy muuten niin paljon haasteita, että tarvitaan voimakkaampia tukitoimia. Erityisopettaja laatii yhteistyössä luokanopettajan kanssa pedagogisen selvityksen Wilmaan, joka on perusteltu arvio oppilaan etenemisestä, kokonaistilanteesta, tuen tarpeesta ja saadusta tehostetusta tuesta. Selvitys laaditaan moniammatill-

sena yhteistyönä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Tarvittaessa selvityksen laatimisessa käytetään myös muita asiantuntijoita tai heidän lausuntojaan. Myös mahdollista oppilaan kuntoutussuunnitelmaa voidaan käyttää huoltajan luvalla. Pedagogisessa selvityksessä tulee näkyä oppilaan saama tuki. Oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää, mikäli oppilas ei tuesta huolimatta kykene saavuttaa ydinsisältöihin liittyviä tavoitteita. Huoltajia ja oppilasta kuullaan ennen erityiseen tukeen siirtymistä.

Pedagogisen selvityksen pohjalta oppilaalle haetaan erityisen tuen päätöstä sivistystoimenjohtajalta. Jos yhteisymmärrystä ei huoltajan/huoltajien kanssa asiasta ole, tehdään päätös Kasvun ja oppimisen lautakunnassa. Hakemuksen liitteenä tulee olla pedagoginen selvitys ja muut mahdolliset lausunnot. Erityisen tuen päätös tulee tarkistaa aina, kun tuen tarve muuttuu, kuitenkin vähintään 2. vuosiluokan jälkeen ja ennen 7. vuosiluokalle siirtymistä. Jos erityisen tuen tarve jatkuu muuttumattomana, tarkistuspäätöksen tekee koulunjohtaja pedagogisen selvityksen perusteella.

Erityisessä tuessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), johon kirjataan oppilaan opetusjärjestelyt ja tukitoimet. Käytettävissä on kaikki perusopetuksen tukitoimet sekä muu tuki mm. ohjaus, oppilashuolto, tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet. HOJKS:n tulee kirjata myös yksilöllistettyjen oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja arviointitavat.

Vastuu HOJKSin laatimisesta ja arvioinnista on luokanopettajalla ja erityisopettajalla yhdessä. Se laaditaan vuosittain syksyllä ja arvioidaan keväällä. Jos oppilas siirtyy kesken lukuvuoden erityiseen tukeen, HOJKS laaditaan mahdollisimman pian erityisen tuen päätöksen jälkeen. HOJKS laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa ja siihen pyydetään huoltajien allekirjoitus. Huoltajat tavataan vähintään kerran vuodessa. Sekä pedagoginen selvitys että HOJKS kirjataan Wilmaan.

HOJKSia arvioitaessa mietitään tavoitteiden saavuttamista. Myös oppilaan itsearviointi on tärkeää. Erityisen tuen oppilasta ei voida jättää luokalleen. Jos oppiaineita on yksilöllistetty, kyseisen oppiaineen numeroarvosana sekä sanallinen arvio merkitään tähdellä. Todistuksen lisätietoja –kohtaan tulee maininta siitä, että kyseinen oppiaine on yksilöllistetty.

Pidennetyt oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset tai sairaat lapset. Päätös pidennetyistä oppivelvollisuudesta tehdään yleensä ennen oppivelvollisuuden alkamista, jolloin lapselle tehdään päätös erityisestä tuesta ja laaditaan HOJKS esiopetuksen alkaessa.

https://peda.net/laukaa/pops/luku7/7-2_yleinen-tuki

https://peda.net/laukaa/pops/luku7/7-3_tehostettu-tuki

https://peda.net/laukaa/pops/luku7/7-4_erityinen-tuki

5.4. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Oppilaiden hyvinvoinnin parantamiseen tähtäävät toimenpiteet:

Vakituisen erityisopettajan saaminen koululle.

Kouluterveydenhuollon näkyminen arjessa ja matalan kynnyksen tuki.

Koronan aiheuttamaan oppimisvajeeseen vastaaminen. Mm. tukiopetuksen tarjoaminen matalalla kynnyksellä, erityisopetusresurssin tehokas ja oppilaslähtöinen käyttö.

5.7. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Erityis- ja tuntiopettajamalli on ollut käytössä lukuvuonna 2022-2022 ja toiminut hyvin. Erityisopettajalla on ollut mahdollisuus olla läsnä koulun arjessa ja havainnoida oppilaita myös muilla oppitunneilla erityisopetuksen lisäksi. Tukea on pyritty antamaan oppilaslähtöisesti ja reagoimaan tarpeisiin mahdollisimman hyvin resurssien puitteissa. Vakituista erityisopettajaa ei ollut mahdollista saada koululle.

Ensi lukuvuonna erityis- ja tuntiopettaja jatkaa kolmena päivänä Kuusan koululla. Resurssien pienentyessä on tärkeää keskittyä edelleen niiden tehokkaaseen ja oppilaslähtöiseen käyttöön.

Tukiopetusta on annettu tarpeen mukaan matalalla kynnyksellä, 3.-4.luokkalaisilla on ollut säännöllinen erityisopettajan tukiopetustunti keskiviikkoamuisin ja se on toiminut hyvin. Tulevaan lukuvuoteen olisi toivottu samanlaista mahdollisuutta heidän lisäksi myös 5-6.luokkalaisille, mutta resurssien pienentyessä erityisopettajan tukiopetustuntia ei ole mahdollista saada lukujärjestykseen.

Opiskeluhuollon osalta psykologipalvelut ovat siirtyneet kokonaan HyPelle, eli psykologi ei ole näkynyt koulun arjessa. Psykologin tutkimuksia ei ole saatu lukuvuoden aikana edistettyä toivotusti. Koulukuraattori on vaihtunut keväällä. Ensi vuodelle toivotaan kuraattorilta aktiivisempaa otetta oppilaiden asioissa ja enemmän läsnäoloa koululla, että tulisi oppilaille tutuksi. Keväällä vanhemmille tehdyssä kyselyssä näkyi, että myös vanhempien mielestä psykologin ja kuraattorin palveluita ei ole ollut oppilaille riittävästi saatavilla. Kouluterveydenhoitaja on

näkynyt koululla noin joka toinen viikko säännöllisten tarkastusten merkeissä. Lisäksi hän on pitänyt murrosikäkätunnit 5-6.luokkalaisille. Kouluterveydenhoitaja vaihtuu lukuvuodelle 2023-2024.

6 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-2_yhteistyö

6.1. Laatukriteerit

- kodin ja koulun yhteistyön tavoitteet ja sisällöt on määritelty paikallisessa opetussuunnitelmassa
- koululla on aktiivinen ja aloitteellinen rooli kodin ja koulun yhteistyön rakentamisessa
- kodin ja koulun yhteistyötä suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan yhdessä huoltajien ja oppilaiden kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö on lähtökohdiltaan positiivista ja keskustelevaa sekä tukee molempia osapuolia oppilaan kasvun ja oppimisen edistämiseksi
- kodin ja koulun yhteistyö otetaan huomioon koulun henkilökunnan työtehtävissä ja sen toteuttamiseen varataan riittävät resurssit ja tuki
- vanhemmille suunnatussa viestinnässä hyödynnetään teknologian suomia mahdollisuuksia (esim. Wilma)
- henkilöstöä tuetaan/koulutetaan kohtaamaan perheitä

6.2. Koulun toimintasuunnitelma

Kuusan koulussa kodin ja koulun yhteistyön toteutumisessa noudatetaan ns. matalan kynnyksen periaatetta eli yhteyttä otetaan helposti koululta kotiin ja toivotaan niin tapahtuvan myös kotoa koululle.

Päivittäisen yhteydenpidon tärkeimpänä työvälineenä on Wilma –järjestelmä, jota täydennetään tarvittaessa muilla yhteydenpitotavoilla. Luokkakohtaisia tiedotteita Wilmassa käytetään edelleen. Pidemmän aikavälin tiedottaminen hoituu ensisijaisesti koulun Pedanet-sivuilla.

Kaikkien 0-3 luokkaisten huoltajista ainakin toinen osallistuu suunnittelu- ja/tai mahdollisiin arviointikeskusteluihin vuoden mittaan.

Vanhempia kutsutaan osallistumaan vanhempainiltoihin ja OHR:iin sekä mahdollisuuksien mukaan koulun juhliin ja toimintapäiviin. Vanhempien tietotaitoa pyritään hyödyntämään esim. toimintapäivien toteutuksessa sekä mahdollisesti monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Koulullamme toimii vanhempainyhdistys.

6.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Tänä lukuvuonna olosuhteet mahdollistavat jälleen yhteisten juhlien, vanhempainiltojen ja toimintapäivien yms. järjestämisen.

Vanhempainyhdistyksen toimintaan toivotaan ja odotetaan perheiden innokasta osallistumista syksystä 2022 alkaen.

Aktivoidaan vanhempia mukaan MONO-päiviin heidän vahvuuksiensa mukaan.

Pedanetin päivittäminen ja aktiivinen mainostaminen koteihin mm. Wilman kautta.

6.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Lukuvuonna 2022-2023 on pystytty järjestämään syksyn vanhempainilta sekä yhteisiä juhlia koululla.

Vanhempainyhdistys on ollut aktiivisesti mukana varainhankinnassa sekä koulun ympäristön kehittämisessä.

Pedanet on toiminut välineenä kertomassa eri luokkien arjesta sekä Mono-kokonaisuuksien sisällöistä.

Keväällä vanhemmille tehdyn kyselyn mukaan vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä koulun ja kodin väliseen viestintään ja tiedottamiseen etenkin Wilman kautta.

7. KOULUN KERHOTOIMINTA JA HARRASTAMISEN SUOMEN MALLIN KERHOT

<https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-5>

7.1. Laatukriteerit

- kerhotoiminta on monipuolista ja oppilaslähtöistä
- kerhotoimintaa pidetään osana koulun toimintaa
- kerhoilla on pätevät ja koulutetut ohjaajat
- koulukerholla on hyvä toimintasuunnitelma
- kerhotoiminnalle varataan riittävät resurssit ja asianmukaiset tilat ja välineet
- kerhotoiminnan tiedottaminen on sujuvaa ja reaaliaikaista

7.2. Koulun toimintasuunnitelma

Koulussa järjestetään kerhoja kaikille luokka-asteille. Tänä syksynä alkaa koulullamme liikuntakerho, monitoimikerho ja kuvataidekerho. Kaikki em. kerhot toimivat läpi lukuvuoden.

7.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Korona-ajan jälkeen innostetaan lapsia osallistumaan innokkaasti kerhoihin.

7.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Koulussa on järjestetty lukuvuoden aikana liikuntakerho sekä kuvaamataidon kerho. Oppilaat ovat osallistuneet kerhoihin aktiivisesti. Keväällä vanhemmille tehdyn kyselyn mukaan vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä kerhojen sisältöön.

8. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

(Jos koululla järjestetään aamu- ja iltapäivätoimintaa)

<https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-5>

<http://www.laukaa.fi/palvelut/aamu-ja-iltapaivatoiminta-jalkkari>

8.1. Laatuksriteerit

- koulu on aidosti mukana suunnittelemassa aamu- ja iltapäivätoimintaa vanhempien ja mahdollisen palvelun tuottajan kanssa
- toiminta koetaan tärkeäksi osaksi koulun kasvatus- ja opetustehtävää
- toiminta suunnitellaan ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä koulun kanssa
- koulu kykenee järjestämään hyvät ja asialliset toimitilat
- aamu- ja iltapäivätoiminnassa on riittävä määrä päteviä ja koulutettuja ohjaajia
- tiedonkulku on hyvää ja ajantasaista ja tukee kaikkien lapsen kanssa toimijoiden työtä

8.2. Koulun toimintasuunnitelma

OHJAAJAT: Johanna Kuha, Minttu Björkman

OSALLISTUJAT:

Syksyllä 2022 Kuusan koulun iltapäivätoiminnassa on 16 lasta, joista 13 on Kuusan koulusta ja 3 Haapalan koulusta. Ryhmässä on 5 eskarilaista, 5 ekaluokkalaista ja 6 tokaluokkalainen.

Iltaapäiväkerhossa lapset viettävät koulun jälkeen vapaa-aikaansa siihen asti, että heidät haetaan kotiin viimeistään klo 17.00, mutta perjantaisin 16.30. Kerhossa lapset saavat syödä välipalan, tekevät läksyjä ja lepäävät koulutyöstä sekä ulkona että sisällä leikkien, askarrellen yksin tai yhdessä toimien. Kerhossa tarjotaan edellytyksiä erilaiselle toiminnalle ja autetaan lapsia löytämään paikkansa toisinaan suuressakin ryhmässä. Arjessa eteen tuleviin haasteisiin etsitään yhdessä rakentavaa ratkaisua. Lasten itsetuntoa tuetaan ja heitä rohkaistaan oma-aloitteisuuteen. Kerhopäivän aikana pidetään myös lukuhetki.

TAVOITTEET:

Sosiaaliset taidot ja käyttäytyminen

Ohjaaja pyrkii huomioimaan jokaisen lapsen ja luomaan hänen kanssaan luottamuksellisen ja lämpimän suhteen, jotta lapsi voisi kerhossa tuntea olonsa turvalliseksi ja rennoksi.

Opetellaan omien ja toisten henkilökohtaisten rajojen kunnioittamista ja erilaisuuden hyväksymistä elämää rikastuttavana asiana. Harjoitellaan kuuntelemaan toista rauhassa ja ratkaisemaan asioita keskustellen. Muistetaan anteeksi pyytämisen ja antamisen mahdollisuus.

Ohjeiden noudattaminen ja ryhmässä toimiminen kehittyvät pelien ja leikkien myötä. Samalla opitaan näkemään omia ja toisten vahvuuksia ja antamaan toisille tunnustusta. Lapsia rohkaistaan myös astumaan oman mukavuusalueensa ulkopuolelle, kokeilemaan uusia asioita ja harjoittelemaan uusia taitoja.

Tunnetaidot

Harjoitellaan tunteiden nimeämistä ja niiden rakentavaa ilmaisemista, toisen asemaan eläytymistä ja auttamista, yrittämistä, onnistumista ja epäonnistumista.

Motoriset taidot

Kuusan koulun piha-alue tarjoaa hyvät olosuhteet monipuoliseen liikuntaan. Lapsia kannustetaan luovaan liikuntaan ja ulkoleikkeihin. Liikuntaleikkien ja askartelun avulla harjoitellaan käden motoriikkaa, ketteryyttä, voimaa ja tasapainoa.

Yhteydenpito kotiin ja kouluun

Perheet voivat olla yhteydessä iltapäiväkerhon ohjaajiin puhelimitse, esim. what'sAppin ja tekstiviestien välityksellä. Huoltajia pyritään tapaamaan päivittäin lasten kotiin lähdön yhteydessä. Kerhon ohjaaja osallistuu mahdollisuuksien mukaan koulun vanhempainiltoihin sekä juhliin ja on yhteydessä opettajiin ja muuhun koulun henkilökuntaan. Koska kerho toimii Kuusan koululla, yhteydet Haapalan kouluun ovat haasteellisemmat tiedonkulutuksen vuoksi. Tavoitteena onkin tehdä tiivistä yhteistyötä erityisesti Haapalan koulun kanssa.

Muuta

- Kiinnitetään huomiota ympäristön viihtyisyyteen.
- pyritään tarjoamaan monipuolinen valikoima tekemistä, josta löytyisi jokaiselle jotain tekemistä.
- Kuusan koulu jatkaa yhteistyötä lähiseudun eri oppilaitosten kanssa ottamalla iltapäiväkerhoon vastaan harjoittelijoita.

8.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Ison lapsiryhmän motivoiminen yhteiseen tekemiseen. Lisäksi edistetään ryhmäytymistä.

8.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Vanhemmilta tullut palaute on ollut positiivista ja lapset ovat tykänneet olla iltapäivätoiminnassa mukana. Yhteistä tekemistä on ollut monenlaista mm. retkien, leikkien, kädentaitojen ja pelien muodossa. Ryhmäytymistä on tapahtunut siten, että eri ikäiset ja eri koulusta tulevat lapset ja heidän perheensä ovat tutustuneet ilttoiminnan kautta ja viettävät aikaa yhdessä myös vapaa-ajalla. Ryhmäytymistä ovat haastaneet lasten erilaiset mielenkiinnonkohteet sekä pidempään olleiden lasten omat rutiinit, joihin on uusien vaikea päästä mukaan.

9. OPPILAIDEN OSALLISTUMINEN

(Tukioppilas-, kummioppilas-, oppilaskunta- ja muut oppilaiden osallistumista tukevat toiminnot, oppilaiden osallistuminen oppimisen ja koulutyön suunnitteluun)

https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-2_yhteisty

9.1. Laatuksiteerit

- koulun toimintakulttuuri on avoin, vuorovaikutteinen sekä oppilaiden ja heidän huoltajiensa osallistumista arvostava
- oppilaskunnan toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja vaikuttavaa.
- oppilaskunnan ohjaamiseen on varattu riittävästi resursseja.
- oppilaiden osallisuuden toteutumisesta opetuksessa ja koulun toiminnassa on huolehdittu.
- osallisuutta ja vuorovaikutusta tuetaan palautekäytäntöjen avulla.

9.2. Koulun toimintasuunnitelma

- Kummioppilastoiminnan tavoitteena on lisätä pienten koululaisten turvallisuuden tunnetta ja isompien vastuuntuntoisuutta. Koulussamme 4.-luokkalaista tulee ekaluokkalaisten kummeja. Isommat oppilaat auttavat pienempiä koulutehtävissä, antavat oppijan roolimallin ja myönteisiä kokemuksia isompana olosta.

Tänä lukuvuonna kummioppilastoimintaa toteutetaan järjestämällä sekä kummitunteja että kummivälitunteja.

- Kaikki koulun oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan. Oppilaskunnan tehtävänä on ohjata oppilaat keskinäiseen yhteistyöhön, pyrkiä parantamaan oppilaiden asemaa koulussa ja edistää vastuuta yhteisten asioiden hoidosta.
- Oppilaskunnan hallitus toimii kaikkien oppilaiden äänitorvena koulussa. Oppilaskunnan hallitus ottaa kantaa erilaisiin oppilaita koskeviin ajankohtaisiin asioihin. Oppilaskunnan hallitus laatii suunnitelman lukuvuoden aikana toteutettavista tapahtumista. Oppilaat myös toteuttavat tapahtumat: järjestelyt, mainonnan jne. ohjaavan opettajan/koulun aikuisten/isompien oppilaiden avustuksella. Tärkeänä osana hallituksen toimintaa on myös opetella mielipiteenilmaisua, kokouskäytänteitä sekä vastuunkantamista yhteisistä asioista.
- Oppilaskunta valitsee keskuudestaan edustajat lukuvuoden hallitukseen. Hallitus on kuusijäseninen (yksi 2.luokkalainen, kaksi 3.-4.luokkalaista ja kolme 5.-6.-luokkalaista). Oppilaskunnan

hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin. Oppilaskunnan hallitus kokoontuu säännöllisesti.

- Verso-toiminta on tauolla tänä lukuvuonna.

9.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

- 1. luokkalaiset saavat tänä vuonna kummit 4. luokkalaisista ja kummitoimintaa järjestetään koko lukuvuoden ajan.
- Uusia Verso-oppilaita koulutetaan mikäli tarvetta ilmenee.

9.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Kummitoiminta on käynnistetty syksyllä ekaluokkalaisten ja neljäsluokkalaisten kesken. Toiminta on toteutunut etupäässä välituntisin.

Verso-oppilaiden kouluttamiseen ei ole ollut tänä vuonna tarvetta.

Oppilaskunnan hallitus on toiminut lukuvuonna aktiivisesti ja järjestänyt muutamia tapahtumia koulupäivien sisällä lukuvuoden aikana.

10. HENKILÖSTÖN TYÖHYVINVOINTI

<https://peda.net/laukaa/pops/luku4>

10.1. Laatukriteerit

- kaikissa opetustehtävissä on pätevä henkilöstö, pitemmät sijaisuudet mukaan luettuna
- henkilöstö on perehdytetty ja tehtäväänsä sitoutunut
- henkilöstöresurssi on riittävä koulun tehtävään ja kokoon suhteutettuna
- huolehditaan henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisestä (uuden henkilöstön perehdytys, toimiva henkilöstön täydennyskoulutus, kehittämishankkeet)
- henkilöstön tarvitsemat tukipalvelut ovat asianmukaiset (kehityskeskustelut, työterveyshuolto, mahdollisuus osallistua työnohjaukseen/vertaismentorointiryhmään ...)

Koulu **noudattaa** Opetussuunnitelman toimintakulttuurin periaatteita opetus- ja kasvatustyössä, sekä kouluyhteisössä, **arvioi** niiden toteutumista ja omaa toimintakulttuuria, **ja tekee suunnitelman** niiden toteutumisen parantamiseksi työyhteisötasolla.

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Osallisuus ja demokraattinen toiminta

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Laukaan paikalliset toimintakulttuurin periaatteet

Työyhteisöjä kehitetään jatkuvasti

Yhteistyötä edistäviä rakenteita vahvistetaan työyhteisöissä

Toimintakulttuuria arvioidaan jatkuvasti

Pienet koulut huomioidaan

Suunnitteluun järjestetään yhteistä aikaa

Huomioidaan moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

10.2. Koulun toimintasuunnitelma

Työhyvinvointia parannetaan koko henkilökunnan yhteisillä vapaamuotoisilla kokoontumisilla, jonka lisäksi on tehty työhyvinvointisuunnitelma (LIITE 2).

Kehityskeskustelut käydään tammi – helmikuussa henkilöstön kanssa. Periaatteena on, että joka toinen vuosi on ns. pakollinen kehityskeskustelu ja joka toinen vapaaehtoinen. Viime lukuvuonna kehityskeskusteluita ei pidetty, joten tänä vuonna kehityskeskustelu on pakollinen. Kehityskeskustelun pohjana käytetään kunnan yleistä kehityskeskustelumallia.

Jatketaan yhteisiä herkkuvälkkiä vaihdellen päiviä, milloin pidetään.

10.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Pienten koulujen yhteisten tyhy -hetkien järjestäminen.

Henkilökunnan kehityskeskustelut toteutetaan tammi-helmikuussa 2023.

10.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Henkilökunta on viettänyt yhteistä tyhy-aikaa jouluillallisen merkeissä sekä retkeilemällä Hitonhauhdalle. Koulun sisällä on järjestetty säännöllisesti herkkuvälkkiä sekä olemme rakennelleet yhdessä isoja palapelejä välituntisin.

Kehityskeskustelut on järjestetty jo helmi-maaliskuussa koko henkilöstölle.

Koulun toimintasuunnitelman liitteet, tai tieto mistä löytyy:

	Päivitetty viimeksi pvm
Turvallisuussuunnitelma, LIITE 1	14.9.2022
Kriisisuunnitelma, LIITE 2	14.9.2022
Koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, LIITE 3	7.9.2022
Koulun toimintaohjeet koulukiusaamisten ehkäisemiseksi ja kiusaamista-pausten käsittelemiseksi, LIITE 4	7.9.2022
Koulun yhteisöllisen oppilashuollon vuosikello	14.9.2022
Koulun tapahtumakalenteri	14.9.2022
Koulun opetusryhmät lv 2022-23 LIITE 5	1.9.2022
Koulun tuntimäärä ja sen käyttö lv 2022-2023 (P-aseamalla)	
Koulun tuntijako LIITE 6	1.9.2022
Lukuvuositedote	
TYHY-suunnitelma LIITE 7	7.9.2022
Uuden henkilöstön perehdyttämissuunnitelma	
Seurakunnan ja koulun sidosryhmäyhteistyön suunnitelma (P-ASEMALLA)	7.9.2022

Toimintasuunnitelman käsittely ja hyväksyminen

Opettajat/kouluyhteisö

Paikka ja päiväys _____

Koulunjohtaja/ rehtori

LIITE 1

KOULUN TURVALLISUUSSUUNNITELMA

Kuusan koulu, Suolahdentie 689

41370 Kuusa p. 0503153447

Lohko nro:

Yksikkö nro:

TALOSSA HUOMIOITAVAT VAARATILANTEET

Rappuset: kaatuminen, liukastuminen. (Ensiapu koululla, terveyskeskus, 112)

Sähkökatkokset: taskulamput. (Soitto tekniseen päivystykseen)

Koulun piha-alueen liukkaus. (Hiekoitus, ilmoittaminen kiinteistöhoitoon)

Puiden kaatuminen (Soitto tekniseen vikapäivystykseen)

Väkivallan uhka koulun sisältä tai ulkopuolelta. (Ovien lukitus, 112)

SUOJELUHENKILÖSTÖ JA SEN KOULUTUS

Nimi, osoite ja suojelukoulutus	Puh.
Koulunjohtaja Jani-Matti Korpela	0406300540
Koulun varajohtaja Minna Åhlgren	040 663 9914
Koko koulun henkilökunta toimii vaaratilanteessa suojelutehtävissä.	

KIINTEISTÖN RAKENNE JA HENKILÖSTÖ

Rakennusvuosi:	Portaita/kerroksia:	Huoneistoja:
1952	3 / 3	

Rakennuksia tontilla: 1 rakennus	Asukkaita päivällä: noin 70	Asukkaita yöllä:
--	---------------------------------------	------------------

HÄTÄTILAOHJEITA

Huoltoyhtiö / talonmies:

Jaakko Pennanen

Vikapäivystys Kiinteistöpalvelu		0400 486 134	Kiinteistöpäivystys
Vikapäivystys vesi/viemärlaitos		0400 358 530	Vesi- ja viemärlaitos

Laukaan kunta/päivystys 24h/vrk 0400- 486 134 tai 014 267 5873

ONNETTOMUUS TAI SAIRAUSSKOHTAUS

<i>Ambulanssi</i>	112	<i>Varanumero</i>	
<i>Poliisi</i>	112	<i>Varanumero</i>	112
<i>Myrkytystietokeskus</i>	09 - 471 977	<i>Suora</i>	09 – 471 977
<i>Päivystävä lääkäri:</i>	014 – 267 8500		
<i>Terveyskeskus.</i>			
014 269 0510			
lääkäripäivystys 014 269 0510			
lääkäripäivystys (ilta) 014 267 8562			
<i>Keskussairaala:</i>			
yöpäivystys puh. 0100 84884 (klo 22-08)			

Hammaslääkäri: Laukaa ja Konnevesi puh (014) 269 0333

Vastuualueen johtaja, ylihammaslääkäri puh.

Talon ensiapupaikka poikkeusoloissa:

Koulun liikuntasali / Pikkuluokka

Ulkona kokoontumispaikka koulun urheilukentt

Koulutaksi: 014 - 831 640 Hokkinen

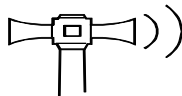
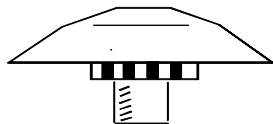
ONNETTOMUUSTILANTEESSA

- **Selvitä, mitä on tapahtunut**
- **Pelasta hengenvaarassa olevat, estä lisäonnettomuudet**
- **Anna ensiapua**
  - **turvaa hengitys ja verenkierto**
  - **ehkäise sokki ja tyrehdytä verenvuoto**

Hälytä apua yleisestä hätänumerosta 112

YLEINEN VAARAMERKKI

Yleinen vaaramerkki on yhtäjaksoinen nouseva ja laskeva sireeniääni.

- **Siirry sisälle ja kehoita muita asukkaita tekemään samoin**
- **Katkaise kiinteistön ilmastointi, sulje ja tiivistä ovet, ikkunat ja tuuletusaukot**
- **Kuuntele ohjeita radiosta ja noudata niitä**
- **Vältä puhelimen käyttöä, ettei linjat ruuhkaannu**
- **Älä mene ulos ilman viranomaisten kehotusta**

Poikkeusoloissa yleinen vaaramerkki edellyttää nopeaa suojautumista väestönsuojaan tai muuhun suojatilaan.

Hälytyksen varmentaminen jokaiseen huoneistoon:

**Jokaisessa perusluokassa on Laukaan kunnan Toimintaohjeet hätätilanteessa
Opettajat varmistavat kaikkien ulospääsyn.**

KAASUVAARATILANNE

Väestö hälytetään yleisellä vaaramerkillä, jonka lisäksi annetaan tietoja ja toimintaohjeita radion välityksellä.

- *Pysy **SISÄLLÄ** tuulen alapuoleisissa huoneissa, **ÄLÄ** mene kellariin*
- *Hengitä kostean, ilmavan kankaan läpi, jos tunnet kaasun hajua*
- *Ulkona poistu kaasun alta sivutuuleen, vältä hengästymistä*
- *Pyri korkeimpaan maastokohtaan, vältä alavia paikkoja*
- *Suojaa hengitystä, silmiä ja ihoa kostealla vaatteella, sammaleella tms.*

Mikäli sisälle suojautuminen ei riitä, voivat viranomaiset kehottaa asukkaita siirtymään pois vaara-alueelta. Jos ulosmeno on välttämätöntä, suojaa silmäsi ja hengityksesi sekä käytä tiivispintaista vaatetusta.

SÄTEILYILANNE

Väestö hälytetään yleisellä vaaramerkillä, jonka lisäksi annetaan tietoja ja toimintaohjeita radion välityksellä.

- *Parhaan suojan saat kellarikerroksessa tai rakennuksen keskiosassa*
- *Nauti joditabletit vasta viranomaisten kehoituksesta*
- *Suojaa ruokatavarat pölytiivisti ja varastoi juomavettä kannellisiin astioihin*
- *Maatiloilla aja kotieläimet karjasuojiiin ja suojaa rehuvarastot sekä juomavesi peittämällä ja tiivistämällä muovipeitteillä. Jos on välttämätöntä mennä ulos, käytä hengityssuojainta ja tiivispintaista pukua.*

Suojaudu väestönsuojaan tai tilapäissuojaan viranomaisen niin kehottaessa.

MUU TURVALLISUUS

Murtosuojaus ja lukitus (esim. Lukkojen, ovensulkimien ja takalukituksen toimivuus, avainten säilytys, luovutus ja määrä) :

Ovet varustettu Abloy-lukoin. Avaimet luovutettu kiittausta vastaan. Opettajanhuoneen avain on eri kuin muihin tiloihin, opettajanhuoneen avaimia on vain henkilökunnalla sekä kansalaisopiston musiikinopettajalla. Palohälyttimet.

Palavasta rakennuksesta poistuttaessa asukkaiden kokoontumispaikaksi on sovittu:

Koulun urheilukenttä.

PALOTURVALLISUUS

TARKASTUSLISTA	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+
							/-	/-
Pvm	15.12	13.12	13.9	4.9	13.11	01.09.		
	2011	2012	2013	2014	.2015	2022		
Osoitenumeroinnin näkyvyys/opastaulu	+	+	+	+	+	+		
Hälytysajoneuvojen pääsy <i>(Pelastustiet kulkukelpoisiksi - auras)</i>	+	+	+	+	+	+		
Siisteys ja palokuorma	+	+	+	+	+	+		
Palo-osastointi tiivis/savunpoisto	+	+	+	+	+	+		
Palo-ovet toimivat	+	+	+	+	+	+		
Uloskäytävät vapaat esteistä	+	+	+	+		+		
Koneet ja kojeet		+	+	+	+	+		
Sähköasennukset	+	+	+	+	+	+		
Lämmityslaitteet	+	+	+	+	+	+		
Palavien nesteiden säilytys	+	+	+	+	+	+		
Alkusammutuskaluston riittävyys	+	+	suositellaan lisäämään jauhesammutin	Suosittelaa lisäämään jauhesammutin eteläpäädyn uloskäynnin läheisyyteen. Suositell	Puutyöluokasta puuttui käsiammutin. Opet	+		

				aan alku- sammutus- koulutusta henkilökun- nalle.	tajien huo- neen keittiö varus- tettava sam- mutus- peit- teellä.			
Palovaroittimet jokaisessa huoneistossa	+	+	Suo- sittel- laan palo- varoit- timien lisää- mistä, ohjeet annet- tu , pelas- tus- suuni- tel- maan lisättä- vä vaaro- jen ja riskien arvion- tia sekä niiden johto- pää- tökset, suosi- tellaan myös turval- lisuus- käve- lyä henki- lökun- nalle	Suosittelaa lisäämään palovaroitin porraskäytä- vään.	Palova- roitin lisättä- vä koulun käytä- vien jokai- seen kerrok- seen siten, että on vähin- tään yksi palova- roi- tin/käyt- ävä.Kii- nteän portaan hankin- ta/suun- nittelu 1-2lk:n parvek- keelta tulee aloittaa viipy- mättä.	+		

Poistumisharjoitukset:

28.8.2009 (koko koulu)	21.4.2017 (koko koulu)
30.9.2011 (koko koulu)	17.8.2017 (koko koulu)
13.9.2013 (koko koulu)	23.8.2018 (koko koulu)
26.9.2014 (koko koulu)	16.5.2018 (koko koulu)
30.10.2015 (koko koulu)	21.8.2019 (koko koulu)
18.8.2021 (koko koulu)	26.8.2020 (koko koulu)
20.9./2022 (koko koulu)	

Sisääntuloharjoitukset

7.10.2016 (koko koulu)

18.9. 2013 (koko koulu)

05/2022 (koko koulu)

TOIMI NÄIN JOS PALOVAROINTIN HÄLYTTÄÄ

OMASSA ASUNNOSSA

HAVAITSET SAVUA

- PELASTA välittömässä vaarassa olevat
- SAMMUTA palon alku itse, jos voit
- POISTU huoneistosta. Sulje ovet ja ikkunat perässäsi. Sulje ehdottomasti porraskäytävään johtava ovi. Mene alas rappuja pitkin.
- VAROITA muita asukkaita huutamalla tai ovikelloja soittamalla. Ilmoita tulipalosta hätänumeroon 112 vasta turvallisesta paikasta.
- MENE taloyhtiössä etukäteen sovitulle kokoontumispaikalle.

ET HAVAITSE SAVUA

- Avaa ikkunat ja tuuleta palovaroittimen ympäriltä, esim. sanomalehdellä. Älä poista paristoa, sillä voit unohtaa asettaa sen takaisin. Mikäli varoitin ei hiljene, se saattaa olla vioittunut, jolloin se on vaihdettava uuteen.

JOSSAIN MUUALLA

HAVAITSET SAVUA

- ÄLÄ mene savuun! Pysy omassa asunnossasi. Asunnot on rakennettu niin, ettei palo pääse helposti leviämään asunnosta toiseen. Varmista, että hälytys on tehty. Jos huoneeseen tulee savua, soita hätänumeroon 112 ja kerro, missä asunnossa olet.

ET HAVAITSE SAVUA

- Yritä selvittää, mistä hälytys tulee ja mikä on hätänä. Varmista, että hätäilmoitus on tehty. Poistu huoneistosta rauhallisesti, jos porraskäytävässä ei ole savua. Sulje huoneistosi porraskäytävään johtava ovi lähtiessäsi. Käytä portaita, hissiin voit jäädä loukkuun.

TILAPÄISSUOJAN JA KODIN KUNNOSTAMINEN SUOJAKSI

Tilapäissuojan kunnostamissuunnitelma (mm. sijainti, tiivistäminen, ilmanvaihdon järjestäminen, varustaminen ja kalustaminen):

Tilapäissuojana toimivat paikalle tilattavat linja-autot.

TIEDOTTAMINEN

Lisätietoja talosuojelusta ja suojelukoulutuksesta saa pelastuslaitokselta

Suunnitelma on tarkistettu viimeksi: 14.9.2022

Palotarkastaja

Turvakävely (henkilökunta) tehty viimeksi 9.8.2022

PALON SATTUESSA

PALON HAVAITSIJA

- sulkee ovet palotilaan
- hälyttää muut soittamalla tai kuuluttamalla
- hälyttää palokunnan 112
- kiertää opetustilat, keittiön ja käytävät ja varmistaa, että kaikki ovat saaneet tiedon hälytyksestä
- ottaa vastaan palokunnan ja neuvoo palopaikan tai määrää siihen tehtävään jonkun muun ja varmistaa, että tämä on ymmärtänyt tehtävän.

OPETTAJAT

- huolehtivat kaikki oppilaat ulos
- neuvoo ottamaan ulkovaatteet ja -jalkineet ja pukeutumaan vasta pihalla
- sulkee luokan ovet ja ikkunat
- varmistaa, että palo-ovet ovat kiinni
- poistuu viimeisenä ja varmistaa, ettei kukaan ole jäänyt sisälle
- merkitsee tarkastetun luokan laittamalla heijastimen oveen roikkumaan
- kokoaa ulkona oppilaansa ja suorittaa nimenhuudon
- antaa jatko-ohjeet

- sulkee työtilansa ovet ja ikkunat
- poistuu kokoontumispaikalle

POISTUMISREITIT

Lähintä poistumistietä käyttäen.

Mieluiten normaaleja ulosmenoreittejä myöten, jos niitä pitkin voi kulkea.

KOKOONTUMISPAIKKA

Koulun urheilukentällä oleva kaukalo.

ALLEKIRJOITUS

<i>Päiväys:</i> 14.9.2022	<i>Allekirjoitus:</i> koulunjohtaja Jani-Matti Korpela
---	---

KRIISISUUNNITELMA

Kuusan koulu

Koulumme kriisivalmius

Koulumme oppilaat, henkilökuntaan kuuluvat aikuiset, oppilaiden perheenjäsenet tai muut heille läheiset ihmiset voivat joutua äkilliseen onnettomuuteen tai uhkaavaan tilanteeseen joko koulussa tai sen ulkopuolella tai heitä voi kohdata kuolema, sairaus tai onnettomuus.

Koulullamme on kriisisuunnitelma, joka sisältää erilaisia toimintamalleja kriisitilanteita varten.

Henkilökuntaa perehdytetään koulun kriisityöhön, jonka tarkoituksena on tukea kriisissä olevan henkilön omaa selviytymistä ja nopeuttaa sitä. Toiminta tapahtuu eri yhteistyötahojen ja vanhempien kanssa yhteistyössä. Kansion tiedot päivitetään lukuvuoden alussa.

Kriisisuunnitelma käsitelty/päivitetty:

- Jani-Matti Korpela 7.9.2022

Kriisiryhmän toimenkuva

Kriisiryhmä kutsutaan kokoon rehtorin avuksi kriisitilanteessa (Jani-Matti, Lotta ja Tuija)

- **mieltii jatkotoimenpiteet yhdessä kodin kanssa**
- **harkitsee ulkopuolisen avun tarvetta henkilökunnalle ja oppilaille**
- **pitää kriisikansion ajan tasalla**
- **ylläpitää kouluttautumista kriisityöhön**
- **perehdyttää uudet työyhteisön jäsenet suunnitelmaan**

- **kokoontuu mahdollisimman nopeasti; muutaman tunnin sisällä**
- **valmius nopeaan päätöksentekoon ainakin kahden, kolmen henkilön osalta**

TIEDOTTAMINEN

Tiedottaminen kriisitilanteessa

Henkilö, joka on saanut tiedon tapahtuneesta, tiedottaa siitä koulun johtajalle tai jos koulun johtaja ei ole paikalla varajohtajalle (puh. 0504660961)

Tiedon vastaanottajan tulisi selvittää (jo puhelun aikana):

- soittajan henkilöllisyys + mistä numerosta tavoittaa
- mitä on tapahtunut
- missä ja milloin
- kuka, ketkä ovat tapahtuman uhrin
- mikä on tilanne juuri nyt
- onko joku muu taho ryhtynyt joihinkin toimenpiteisiin
- onko koululle jotain erityisodotuksia yhteistyön suhteen?

Koulun johtajan tehtävät:

- kutsuu kriisiryhmän avukseen
- informoi opettajakuntaa ja muuta koulun henkilökuntaa tapahtuneesta
- antaa opettajalle ohjeita ja oikeata tietoa tapahtuneesta huhujen ehkäisemiseksi
- puhuu tarvittaessa vanhempien kanssa
- on kuolemantapauksen satuttua yhteydessä kuolleen oppilaan vanhempiin
- on aktiivisesti mukana tukemassa koulu yhteisön toipumista
- pysyy henkilöstön ja oppilaiden tavoitettavissa
- hoitaa tarvittaessa yhteydet poliisiin
- hoitaa tarvittaessa yhteydet lehdistöön
- on tarvittaessa yhteydessä koulun vanhempainryhmään
- Kaikki tiedottaminen koulun ulkopuolelle tapahtuu ensisijaisesti koulun johtajan kautta.

TOIMINTAMALLEJA ERI KRIISITILANTEISSA

Onnettomuus koulussa

1. hälytä ambulanssi puh. 112!
2. muut opettajat avuksi
3. aloita ensiapu!
4. ilmoita terveydenhoitajalle tai terveyskeskukseen
5. ilmoita johtajalle tieto kriisiryhmälle ± tieto henkilökunnalle
6. vie oppilaat pois onnettomuuspaikalta
7. kokoa silminnäkijät erilleen ja pidä heistä erityistä huolta
8. ilmoita huoltajille mahdollisimman pian
9. käsittele asia luokassa oppilaiden kanssa
10. lähetä kirjallinen viesti koteihin tapahtuneesta
11. päästä järkyttyneimmät oppilaat kotiin vasta aikuisen mukana
12. jatka asian jälkipuintia henkilökunnan kanssa
13. jatka asian jälkipuintia luokassa (keskustelu luokassa)
14. seuraa oppilaiden vointia

Oppilaan kuolema

- oppilaan kuolemasta ilmoittaa perheelle pappi, poliisi tai sairaala
- tiedon saanut opettaja informoi johtajaa
- johtaja informoi opettajakuntaa
- perheen toivomuksia koteihin tiedottamisesta kunnioitetaan
- kuolemasta keskustellaan
- omaisia muistetaan ±kriisiryhmä ja oppilashuoltotyöryhmä
- oppilaiden mielenterveyttä seurataan
- järjestetään henkilökunnalle mahdollisuus jälkipuintiin

Opettajan tai koulun muun henkilökuntaan kuuluvan kuolema

- rehtori informoi ensin henkilökuntaa, sitten luokkaa ja sen jälkeen koulu yhteisöä
- kriisiryhmä järjestää henkilökunnalle ja oppilaille jälkipuintia
- opettajat järjestävät keskustelut luokissa
- vainajaa kunnioitetaan

* liputtamalla

* järjestämällä hiljainen hetki

* osallistamalla omaisten toivoessa hautajaisiin

- seurataan oppilaiden hyvinvointia
- keskustelut luokissa

Oppilaan lähiomaisen äkillinen kuolema

- tiedon saatuaan rehtori neuvottelee kriisiryhmän kanssa

- selvitetään oppilaan huoltajan tahto asian suhteen
- rehtori tiedottaa oppilasta opettavalle opettajalle / kaikille opettajille
- rehtori selvittää saako asiasta kertoa muulle luokalle ± perustelee kertomisen edut
- opettaja ohjaa oppilaita kohtaamaan surutyötä tekevän luokkatoverin
- rehtori järjestää omaisten muistamisen
- opettaja järjestää oppilaalle keskustelumahdollisuuden, jos siihen on lupa
- opettaja seuraa oppilaan psyykkistä hyvinvointia

Itsemurhan uhka

- puhu oppilaan kanssa
- älä jätä oppilasta yksin
- tarjoudu pohtimaan yhdessä ongelmaa, älä yritä ratkaista sitä
- ongelma, jonka vuoksi oppilas on valmis tekemään itsemurhan, ei voi olla hetkessä ratkaistavissa
- kuuntele, älä tuomitse, älä vähättele
- ota yhteys kotiin oppilaan vanhempiin
- kokoa kriisi- ja / tai oppilashuoltotyöryhmä toimimaan.

Itsemurha

Itsemurha koskettaa aina koko kouluyhteisöä. Rehtori sopii omaisten kanssa miten toimitaan. Jälkipuinti on erittäin tärkeää, koska itsemurha nostattaa esiin esim. voimakasta syyllisyyttä.

- rehtori tiedottaa kriisiryhmälle
- rehtori tiedottaa henkilökunnalle
- opettaja tiedottaa oppilaille, jos perheeltä on saatu lupa kertoa tosiasiat, jotta perättömät huhut estettäisiin
- tarvittaessa voidaan järjestää vanhempainilta edellyttäen, että on saatu kertoa tapahtuneesta
- järjestetään jälkipuinti henkilökunnalle
- järjestetään erityinen tuki ja seuranta silminnäkijöille ja lähimmille ystäville
- luokissa keskustellaan opettajan johdolla tapahtuneesta (jos on lupa)
- oppilaiden vointia seurataan
- kriisiryhmä sopii muistamisesta

Vakava sairaus, vamma tai poikkeavuus

- pyritään saamaan lupa kertoa luokan oppilaille ja muulle henkilökunnalle (+ oppilaiden vanhemmille); perustelee kertomisen edut (huhut, epä tietoisuus)
- sovi huoltajien kanssa, mitä kerrotaan oppilaille
- oppilaan omaa mielipidettä on kunnioitettava
- opettaja järjestää tilaisuuden sairauden, vamman tai poikkeavuuden käsittelyyn luokassa ja / tai vanhempainillassa
- vanhemmat ja / tai terveydenhoitaja antavat toimintaohjeet sairauskohtauksen varalta (kts. ensiapuohjeet)
- opettaja herättää luokkatovereiden empatian
- sairaudesta ei vaieta vaan siitä pyritään keskustelemaan avoimesti ja luontevasti

Onnettomuus tai sen uhka koulun ulkopuolella

- rehtori ottaa selville tosiasiat
- rehtori informoi muun henkilökunnan
- opettajat järjestävät keskustelun
- koulusta lähetetään tietoa kotiin tapahtuneesta ja mahdollisista reaktioista

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

- oppilashuoltotyöryhmä tai kriisiryhmä kokoontuu tiedon saatuaan
- epäillylle hyväksikäyttäjälle asian käsittelystä ei anneta tietoa

Kun vanhemmat kieltävät puhumasta

Itsemurhan tehneen nuoren vanhemmat saattavat kieltää koulua puhumasta itsemurhasta, kuolemasta, sairaudesta, vammasta tms. Koulun tulisi pyrkiä yhteistyöhön vanhempien kanssa ja kertoa miksi asia käsittely on tärkeää. Vanhemmille kannattaa korostaa sitä, ettei tarkoitus ole käsitellä perheen yksityisasiota vaan tukea lapsia selviytymään. Asian käsittelyn päätavoitteena on kertoa oppilaille myönteisistä ratkaisumalleista elämän vaikeissa tilanteissa. Vanhemmille voi todeta, että lapset joka tapauksessa tietävät usein tapahtuneesta ja pohtivat sitä keskenään. On parempi, että he saavat asiallista tietoa kuin että huhut vääristävät tapahtuneen.

ARVIOINTI KRIISITILANTEEN JÄLKEEN

- henkilökunta arvioi kriisiryhmän kanssa, miten tilanne hoidettiin
- henkilökunta käy avointa keskustelua syylistämättä
- kriisiryhmä tekee tarvittavat muutokset kriisivalmiussuunnitelmaan

TIETOA LAPSEN KRIISISTÄ

Mikä on kriisi?

Kriisistä puhutaan yleensä silloin, kun ihminen on joutunut elämäntilanteeseen, jossa hänen aikaisemmat kokemuksensa ja keinonsa eivät riitä uuden tilanteen ymmärtämiseen ja sen psyykkiseen hallitsemiseen.

- Kriisit voidaan jakaa kehityskriiseihin ja traumaattisiin kriiseihin. Normaaleja kehitykseen ja kasvuun kuuluvia kriisejä voivat aiheuttaa esimerkiksi murrosikä, kotoa pois muuttaminen, naimisiin meno ja ensimmäisen lapsen saaminen. Suurin osa ihmisistä selviää näistä tapahtumista omin avuin, vaikka selviytyminen saattaa joskus vaatia suuria ponnisteluja.
- Traumaattiset kriisit aiheutuvat äkillisestä, odottamattomasta ja epätavallisen voimakkaasta tapahtumasta, joka tuottaisi kenelle tahansa huomattavaa kärsimystä. Traumaattinen kriisi jakaa elämän kahtia - on elämä ennen sitä ja elämä sen jälkeen. Traumalla tarkoitetaan paitsi varsinaista traumaattista tapahtumaa, myös tapahtuman vammauttavaa vaikutusta ihmisen psyykeen. Trauma voi syntyä myös pitkän ajan kuluessa koettujen vaurioittavien kokemusten seurauksena (esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö tai perheväkivalta).

Traumatisoivia tilanteita

Trauman voi aiheuttaa

a) yksittäinen tapaus:

- onnettomuus
- katastrofi
- äkillinen kuolema
- väkivalta, väkivallanteko
- muu traumaattinen tapahtuma
- " vähältä piti" tilanteet

b) kasautuvat tapahtumat

- seksuaalinen hyväksikäyttö
- toistuva pahoinpitely
- sota
- avioero

- kiusaaminen
- poikkeavuus
- perheen mielenterveysongelmat + alkoholismi
- sairaus

c) lapsi elää traumaattisissa oloissa kehitysvuosinaan

Traumaattisen kriisin vaiheet

Jokainen kriisitilanne on ainutlaatuinen henkilökohtainen kokemus. Kriisin psyykkisissä reaktioissa voidaan kuitenkin erottaa erilaisia vaiheita, joilla on yhteisiä piirteitä kriisin aiheuttajasta ja kokijasta riippumatta. On tärkeä tiedostaa, että kriisireaktiot ovat normaaleja reaktioita ylivoimaisiin tilanteisiin.

Traumaattisen kriisin vaiheet:

1. Shokkivaihe "Ei voi olla totta!"

2. Reaktiovaihe "Mitä tapahtui?"

3. Käsittelyvaihe "Miten tästä selviää?"

4. Uudelleen suuntautumisen vaihe "Elämä voittaa!"

1. Shokkivaihe saattaa kestää muutamista hetkistä muutamaan vuorokauteen. Tällöin ihminen

- ei kykene käsittämään tapahtunutta, jopa kieltää sen

- käyttäytyy poikkeavasti tai tilanteeseen sopimattomasti

(tyynen rauhallisesti sisäisestä kaaoksesta huolimatta tai raivoisesti, jopa sekavasti)

- ei ehkä jälkeenpäin muista tämän vaiheen tapahtumia (ei myöskään annettuja ohjeita)

2. Reaktiovaihe voi olla muutaman viikon tai muutaman kuukauden mittainen. Reaktiovaiheessa

- ihminen yrittää saada käsitystä tapahtuneesta: miksi ja miten kaikki tapahtui
- henkiset puolustuskeinot alkavat toimia paremmin, tapahtuman kieltäminen vähenee
- ihmisellä voi olla mm.

* erilaisia ruumiillisia oireita

* ahdistuneisuutta, joskus kohtauksia

* masennusoireita; itkuisuus, vetäytyminen

syllisyydentunteet, ruokahaluttomuus, univaikeudet

* vihamielisyyttä, mm. toisten syylistämistä

* tunteiden peittämistä, näennäistä tilanteen hallinta

3. Käsittelyvaihe kestää muutamista kuukausista vuoteen. Tällöin

- tapahtumat hyväksytään
- siihen ja menneeseen elämäntilanteeseen keskittyminen vähenee
- oireet ja tuntemukset vähenevät

Toipumisen edetessä psyykkiset ja fyysiset oireet poistuvat ja mieliala korjaantuu. Kriisireaktio voi kuitenkin tässä vaiheessa myös lukkiintua ja muuttua psyykkiseksi häiriöksi (posttraumaattinen stressihäiriö) ja tällöin tarvitaan ammattiauttajan apua.

4. Uudelleen suuntautumisen vaiheessa tapahtuu lopullinen toipuminen. Ihminen on kyennyt käsittelemään tapahtuneen siten, että se ei enää rajoita elämää. Kukaan ei ole kriisin jälkeen ennallaan, mutta parhaassa tapauksessa ihminen on vahvempi ja paremmin valmistautunut kohtaamaan vastoinkäymisiä.

Oheinen kuvio havainnollistaa surutyön ja traumatyön eroja. Traumatyön jälkeen ihmisen on vielä käytyvä läpi normaalin surutyön vaiheet ennen kuin lopullinen toipuminen ja eheytyminen saavutetaan.

Traumatyö	Surutyö
- ahdistavia muistikuvia tapahtuneesta	+ eläviä muistikuvia menetetyistä henkilöistä

- tapahtumasta muistuttavien tilanteiden vältteleminen	+ lohduttavien muistojen hakeminen
- vaikeus puhua tapahtuneesta	+ halu puhua menetetyistä henkilöistä
- unet painajaismaisia	+ lohduttavien unien näkeminen
- masennuksen, pelon, ahdistuksen tunteet	+ surun, kaipauksen, masennuksen tunteet

Posttraumaattinen stressihäiriö

Traumaattisen tapahtuman jälkeen kehittyvien vaivojen ja oireiden muodostumasta käytetään psykiatriassa diagnostiikkaluokituksessa DSM-IV termiä posttraumaattinen stressihäiriö (Post-traumatic stress disorder, PTSD). Posttraumaattisesta stressihäiriöstä käytetään myös termiä traumaperäinen stressireaktio.

Posttraumaattisen stressihäiriön diagnostiset kriteerit

A. Henkilö, joka on kohdannut traumaattisen tapahtuman, jossa:

hän joko, todisti tai joutui tekemisiin tapahtuman tai useiden tapahtumien kanssa, joihin liittyi todellinen tai uhkaava kuoleman tai vakavan loukkaantumisen vaara tai uhka oman itsen tai muiden fyysisistä koskemattomuutta kohtaan reaktioon liittyi pelkoa, avuttomuuden tunnetta tai kauhua. Huom. lapsilla se voi ilmetä sekavana tai levottomana käyttäytymisenä

B. Traumaattinen tapahtuma koetaan jatkuvasti uudelleen vähintään yhdellä seuraavista tavoista:

toistuvia ja tungettelevia kärsimystä tuottavan tapahtuman mieleen palautumista (kuvia, ajatuksia tai havaintoja) Huom. pienillä lapsilla voi esiintyä toistuvia trauman aihepiiriin liittyviä leikkejä toistuvat tapahtumaan liittyvät painajaiset. Huom. Lapsilla voi esiintyä pelottavia unia, joiden sisältöä ei voi tunnistaa. toimiminen tai tunteminen ikään kuin traumaattinen tapahtuma toistuisi (kokemuksen uudelleen eläminen, mielikuvat, hallusinaatiot, takautumat) Huom! Pienet lapset voivat toistaa traumaan liittyvää käyttäytymistä henkilö kokee voimakasta psyykkistä ahdistuneisuutta tai kärsimystä joutuessaan kohtaamaan traumaattista tilannetta tai sen aihepiiriä symboloivia tai muistuttavia tilanteita fysiologinen reagointi jouduttaessa kohtaamaan traumaattista tapahtumaa symboloivia tai muistuttavia sisäisiä tai ulkoisia tekijöitä

C. Itsepintainen traumaan liittyvien ärsykkeiden välttäminen tai reagoitiherkkyden turtuminen (jota ei ole esiintynyt ennen traumaa), josta on osoituksena vähintään kolme seuraavista:

- pyrkimys välttää traumaan liittyviä ajatuksia, jotka palauttavat mieleen traumaan liittyviä
- muistoja
- kyvyttömyys palauttaa mieleen traumaan liittyviä tärkeitä tekijöitä
- merkittävästi vähentynyt kiinnostus tai osallistuminen tärkeisiin toimintoihin
- ulkopuolisuuden tai toisista vieraantumisen tunne
- tunnelmaisujen rajoittuneisuus (esim. kyvyttömyys tuntea rakkautta)
- tunne tulevaisuuden lyhentymisestä (esim. ei odota menestyvänsä ammatillisesti, menevänsä naimisiin, saavansa lapsia tai elävänsä vanhaksi)

D. Itsepintaisia vireystason oireita (eivät olleet todettavissa ennen traumaa), joista on osoituksena vähintään kaksi seuraavista:

- nukahtamis- tai nukkumisvaiheet
- ärtyneisyys tai vihanpurkaukset
- keskittymisvaikeudet
- liiallinen varuillaanolo
- liiallinen pelokkuus

E. Häiriön kesto (kriteerien B, C, ja D mukaisia oireita) yli kuukauden

F. Häiriö aiheuttaa kliinisesti merkittävää epämukavuutta tai heikentymistä sosiaalisessa, ammatillisessa tai muussa tärkeässä toiminnassa.

Stressihäiriö on

- akuutti, jos oireet ovat kestäneet alle kolme kuukautta
- krooninen, jos oireet ovat kestäneet kolme kuukautta tai kauemmin
- viivästynyt, jos oireet alkavat yli kuukauden kuluttua tapahtuneesta

On tärkeää huomata, että edellä kuvatut reaktiot ovat normaaleja tapahtuman jälkeisinä viikkoina.

Posttraumaattinen stressihäiriö on kyseessä vasta, kun stressireaktiot ovat jatkuneet yli kuukauden.

TIETOA LAPSEN TUKEMISESTA SURUSSA

Kuolemasta kertominen lapselle

- sanoman pitäisi tulla luotetulta henkilöltä
- varmista, että tieto on oikea
- varmista sopiva, häiriötön paikka uutisen kertomiseen
- kerro asia avoimesti ja selvästi, mutta riittävästi henkisesti siihen valmistuneena
- älä siirrä asian kertomista
- varaa aikaa lapsen tai nuoren kanssa olemiseen
- vältä sellaisia kliseitä kuin "kaikki tulee hyväksi"
- saata lapsi kotiin tai sinne, missä perhe on

- kerro luokan muille lapsille ja läheisille ystäville vanhempien luvalla

Muistaminen koulussa

Oppilaan tai opettajan kuolema huomioidaan esim. muistohetkellä, johon voi sisältyä esim.

- hiljainen hetki
- rehtorin muistosanat
- luokanopettajan puhe
- sopiva runo
- papin puhe
- laulua, musiikkiesityksiä

Jos kuolemasta ilmoitetaan koulupäivän aikana, oppilaat laskevat lipun puolitankoon.

Muistaminen luokassa

Lapset otetaan mukaan päättämään, miten muistetaan. Näin kanavoidaan lasten energia ja luovuus ilmaisemaan surua konkreettisesti. Symboliset eleet saattavat auttaa oppilasta jäsentämään ajatuksia ja tunteita, kun hän saa muuttaa ne toiminnaksi käsittämättömästä tulee konkreettinen.

- kynttilä ja / tai kuva, kukka, liina vainajan pulpetilla
- istutetaan puu kuolleen muistoksi
- lapset muistelevat luokkatoveriaan; muistokirjoitus, runo tms. joka toimitetaan vainajan omaisille
- pulpetin säilyttäminen kuvan kanssa lukuvuoden loppuun

Keskustelu luokassa

Opettajan oman jälkipuinnin pitäisi olla kunnossa ennen kuin hän järjestää keskustelua luokassa. On hyvä noudattaa periaatetta, että asiantuntija auttaa opettajaa, opettaja luokkaa. Jos opettaja ei kuitenkaan pysty asiaa käsittelemään luokassa, neuvotellaan, kuka sen tekee.

Keskustelun kulku:

A. Aloituspvaihe

Ohjaaja kertoo mitä tulee tapahtumaan, perustelee miksi, ja selvittää menettelytavan. Keskustellaan, koska tapahtumisen aiheuttamista reaktioista puhuminen on tärkeää.

B. Säännöt

Ei puhuta ulkopuolisille, ei juoruilla toisten puhumisia, mutta omista asioistaan saa puhua. Jokainen kertoo, miten ja keneltä sai tiedon; ei muuta puhepakkoa. Taukoja ei pidetä. Kaikki ovat paikalla loppuun saakka.

C. Faktat

Oppilaat kertovat, miten, keneltä ja missä saivat tietonsa. Opettaja kertoo tosiasiat: tapahtumien kulku ja mahdolliset syyt Mukana voi olla asiantuntija: poliisi, paikalla ollut ensihoitaja tai joku muu

D. Ajatusvaihe

- Mikä oli ensimmäinen ajatus?
- Mikä tuntui pahimmalta?
- Ajatteliko joku muu samoin?
- Mitkä ajatukset ovat jääneet mieleen?

E. Reaktiovaihe

- Mitä tunsit (pelkoa, raivoa, sääliä)
- Mitä teit, looginen aikajärjestys tapahtumien kulusta
- Reagoiko joku muu samoin?
- Autetaan löytämään samanlaisia tunteita kuin muilla

F. Informaatio

- Kerätään yhteen reaktioita
- Opettaja kertoo odotettavissa olevia reagoititapoja
- Opettaja antaa neuvoja

G. Yhteenveto ja päätös

Käydään läpi arjen järjestelyt, töihin palaaminen

Suunnitellaan myöhempiä tapahtumia (esim. hautajaiset tai keskustelutilaisuus)

Osallistuminen hautajaisiin edellyttää:

- valmistelua ± lapsen tulee tietää, mikä odottaa
- aikuinen saattaja, omainen koko ajan mukana
- jälkipuintiin mahdollisuus; keskustelu hautajaisista

Opettajan neuvoja

Opettaja voi neuvoa oppilasta:

- puhumaan vanhempien kanssa tapahtuneesta
- puhumaan ystävien kanssa
- hankkimaan lisää tietoa tapahtuneesta
- kirjoittamaan runoja, päiväkirjaa...
- kuuntelemaan musiikkia
- käymään tapahtumapaikalla / haudalla
- tekemään jotain yhdessä, esim. surevan perheen hyväksi

Surevan lapsen kohtaaminen

- keskustele avoimesti ja kunnioittavasti
- ota huomioon keskustelukumppanin ikä
- vältä abstrakteja selityksiä
- jos lapsi on käsittänyt tai ymmärtänyt asioita väärin, oikaise ne
- älä kuvaa kuolemaa sanoilla "matka" tai "uni", koska lapsi silloin voi odottaa kuolleen palaavaksi tai heräävän tai pelätä nukahtamista

- varaa aikaa ongelman käsittelyyn
- suhtaudu myönteisesti kysymyksiin ja keskusteluun
- valmistaudu siihen, että keskustelu saattaa olla lyhyt
- katsellaan valokuvia, albumeja ym.
- käykää hautausmaalla
- hyväksy lasten leikit
- tee menetyksestä todellinen
- näytä omat tunteesi
- anna lasten osallistua hautajaisiin
- vaali vainajan muistoa
- rohkaise tunteiden käsittelyä
- jatka normaalia yhteydenpitoa kotiin
- toimi niin, mikäli mahdollista, ettei lapselle tulisi lisää erokokemuksia
- puhu lasten kanssa heidän mahdollisista syyllisyydentunteistaan

Lasten ja vanhempien käyttäytyminen

Lapset usein:

- tukevat ja lohduttavat vanhempia aktiivisesti
- varttuvat liian nopeasti, ottavat vanhemman roolin, huolehtivat nuoremmista sisaruksista
- arvailevat mitä tapahtui

Vanhemmat usein:

- aliarvioivat sen, mitä lapset ymmärtävät
- aliarvioivat lasten reaktioiden syvyyden ja keston
- laiminlyövät tosiasioiden kertomisen
- ovat omien reaktioidensa vallassa, joten heidän emotionaalinen sensitiivisyytensä lasten tarpeille on vähentynyt
- tulevat ylisuojeleviksi tai laiminlyövät lapsiaan
- kokevat vaikeuksia sääntöjen ja kurin ylläpitämisessä
- osoittavat lisääntyntä ärtyvyyttä ja jännittyneisyyttä

TIETOA ONGELMIEN TUNNISTAMISEKSI

Masentuneen tunnistaminen

- univaikeudet, ei nuku tarpeeksi tai on koko ajan unelias
- syömisvaikeudet, ei syö tarpeeksi tai syö suruunsa
- voimattomuus, olen ihan poikki, en jaksa enää
- apatia, vetäytyminen: harrastukset, ystävät yms. eivät enää kiinnosta
- vihamielisyys: voimakasta kiukuttelua, äksyilyä
- keskittymisvaikeudet, ylivilkkaus
- itseinho, olen ruma, ei minusta pidetä
- itkuisuus, surullisuus hallitsevaa
- tuomiopäivän tunteet: puhuvat, ajattelevat, kirjoittavat kuolemasta

Itsemurhauhkan tunnistaminen

Masennuksella on merkittävä yhteys itsemurhiin. Pitkään jatkuneen masennuksen ja mahdollisesti itsemurhaan liittyvien puheiden pitäisi herättää näkemään, onko merkkejä itsemurhavaarasta. Muita merkkejä:

- aiempi itsemurhayritys
- itsemurhasta puhuminen tai sillä uhkaaminen
- itsemurhan suunnittelu ja tavaroiden pois lahjoittaminen
- kuoleman jatkuva ajattelevinen
- itsemurhan tehneen tunteminen
- samaistuminen johonkin, joka on tehnyt itsemurhan ja käytöksen muuttaminen samaan suuntaan,
- mahdollinen trauma itsemurhan näkemisestä ja syyllisyyden tunteminen
- väkivaltaisesti kuollut sukulainen
- äskettäin koettu tärkeä menetys: läheisen lähtö, riita, seurustelusuhteen päättyminen tai itsetunnon
- menetys epäonnistumisen tai hylkäämisen seurauksena
- alkoholin tai muun huumeen väärinkäyttö
- impulsiivinen tai väkivaltainen käytös
- ei voimia lähestyä ongelmia, ei ulospääsytietä, ongelmien ratkaisutilaisuuksien torjunta, vakuutuneisuus siitä, että kuolema on ainoa vaihtoehto
- ylikorostuneet vaatimukset, joista seuraa liikakriittisyys omaa itseään kohtaan

OLE HYVÄ KUUNTELIJA

Usein hiljaisuus voi olla paras lahja - kuuntele vain. Ole aktiivinen kuuntelija - silloin toiselle tulee olo, että välität ja voit hyvin kuunnella hänen tarinansa.

Kysymysten tekeminen on osa aktiivista kuuntelua. Kysymyksillä saa lisätietoa. Varo syyttämästä. Älä esim. kysy "Miksi et tehnyt kotitehtäviäsi tällä viikolla?". Voit osoittaa huolesi kysymällä esim. "Olen huomannut, että olet viime aikoina vaikuttanut väsyneeltä. Vaivaako jokin asia sinua?". Kolmas osa aktiivista kuuntelua on osoittaa välittämistä. Nuoren tarvitsee kuulla "Minä välitän sinusta, sinä olet minulle tärkeä." Minä en kestäisi, jos sinulle tapahtuisi jotain". Kun olet aloittanut keskustelun kuuntelemalla, voit myös puhua. Kerro huomioistasi. Kysy mistä on kyse, mitä nuori tuntee ja ajattelee. Kysy mitä ratkaisuja hän on miettinyt.

Jos epäilet itsemurhavaaraa, kysy suoraan onko nuori ajatellut itsemurhaa. Kysyminen ei aiheuta itsemurhaa! Ei AIDS:sta puhuminenkaan johda siihen, että nuori lähtee hakemaan tartuntaa. Päinvastoin antamalla nuoren puhua siitä mikä on jo hänen mielessään voi olla ensimmäinen ja isoin askel kohti

ongelmanratkaisua. Se voi vapauttaa hänet kertomaan kauhean salaisuutensa. Salaisuuden, joka vahvistaa hänen käsitystään siitä, että hän on hullu tai ei-hyväksyty.

KIRJALLISTEN VIESTIEN MALLEJA

Kirjemalli menehtyneen oppilaan luokkatoverin kotiin:

_____ luokka on tänään saanut surullisen tiedon, että _____ on menehtynyt. Tämä asia koskettaa syvästi meitä kaikkia, varsinkin luokan oppilaita. Lähipäivinä käytämme paljon aikaa tapahtuneesta puhumiseen. Kouluterveydenhoitaja on myös paikalla ja pappi osallistuu muistotuokioon. Lapsille on tärkeää, että myös kotona voidaan puhua avoimesti tapahtuneesta. Annamme lisätietoja tarvittaessa.

Luokanohjaaja _____ -

Yhteystiedot:

Kirjemalli kotiin hautajaisiin osallistumisesta:

Koulumme oppilas _____

haudataan _____ päivänä _____ kuuta klo _____.

Olemme vainajanperheen kanssa sopineet, että luokka osallistuu hautajaisiin. Osallistuminen on vapaaehtoista. Kaikkien läsnäolo on kuitenkin toivottavaa. Osallistumisella on merkitystä surun käsittelyssä.

Koulun johtaja, luokanopettaja ja _____ osallistuvat tilaisuuteen. Lapsille on tärkeää, että mukana on joku omainen.

AIHEESEEN LIITTYVÄÄ KIRJALLISUUTTA

- Aylan Ofra Selviydyn -yhteisön tuki ja selviytyminen 1995
- Dyregrov Atle Katastrofipsykologian perusteet 1994
- Dyregrov Atle Lapsen suru 1993
- Dyregrov Atle Sorg och amsorg
- Magne Raundalen
- Eerikäinen Mario Suru vieraana kodissamme 1995
- Eränen Liisa Katastrofipsykologia 1991
- Gootman When a friend dies
- Heiskanen Tarja Takaisin elämään -henkinen tuki ja onnettomuudet 1994
- Jakobson Marjatta Muutosvoimaa minussa MLL 1995
- & Wiegand Eira Lapsi ja kriisit
- Kirk Uffe Psykkinen ensiapu MLL 1995
- Lahti Pirkko Mielenterveyden menu 1995
- Työryhmä Lauha, Peltola Surun lintu; lapsi kysyy kuolemasta Tyttöjen keskus -98
- Mielenterveysseura Psykkinen ensiapu 1992
- Lastensuojeluliitto Vaiettu suru: lapsen kuolema ja perheen tukeminen 1992
- MLL Kriisitilanteiden kohtaaminen kouluympäristössä; vihjeitä kouluhenkilökunnalle
- Penttilä Eeva Turvallinen koulu 1994
- Stakes Koulu ja kriisitilanteet (moniste)
- Åkersson Eivor Kun lapsi kysyy kärsimyksestä ja kuolemasta Lasten keskus 1989

LIITE 3

KUUSAN KOULUN YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA

Kuusan koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on päivitetty 7.9.2022. Suunnitelmaa päivitetään aina tarvittaessa lukuvuoden alkaessa toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Taustaa

Kuusan koulu noudattaa Laukaan kunnan yhteistä syksyllä 2016 laadittua Laukaan peruskoulujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Tasa-arvosuunnitelman laatiminen ja työryhmä

Kuusan koulun opettajat muodostavat koulun tasa-arvotyöryhmän. Koulunjohdaja vastaa työryhmän toiminnasta.

Oppilaiden osallistaminen

Kuusan koululla toteutetaan helmikuussa 2023 luokkakohtainen kysely/opettajajohtoinen keskustelu koulun tasa-arvotilanteen selvittämiseksi. Kysely toteutetaan luokittain opettajan johdolla. Kyselyn pohjana käytetään Laukaan peruskoulujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman lukua 6: Menetelmiä koulun tasa-arvotilanteen selvittämiseksi. Sieltä löytyvää kysymyssarjaa ja tasa-arvokyselyä muokataan siten, että ne palvelevat eri ikäryhmiä.

Suunnitelman jalkauttaminen

Kyselyn tulokset käydään läpi opettajien kokouksessa ja niistä nousevista huomioista käydään opettajakunnan yhteinen keskustelu. Mikäli toteamme, että jokin oppilaiden tasa-arvoon tai yhdenvertaiseen kohtelemiseen liittyvä huomio vaatii muutoksia toimintatavoissamme, kirjaamme asian muistiin tä-

hän koulukohtaiseen tasa-arvosuunnitelmaamme ja alamme toteuttaa koulumme arjessa tätä aiempaa parempaa toimintatapaa.

Suunnitelman seuranta

Oppilashuoltoryhmän yleisessä keskustelussa voidaan käydä läpi luokkakoh-
taisen tasa-arvokyselyn satoa. Lukuvuoden toiminnan suunnittelun ja arvioin-
nin yhteydessä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan palataan vuosit-
tain.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen tähtäävä toiminta on osa
Kuusan koulun jokapäiväistä arkea. Tämän koulukohtaisen suunnitelman ja
erityisesti luokkakohtaisen kyselyn ensisijainen tarkoitus on avata kesku-
stella tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta koulussamme. On tärke-
ää saada oppilaiden omat näkemykset selville.

Oppilaiden kyselyistä nousseita kehittämisajatuksia:

Oppilaiden kanssa on keskusteltu asioista ja he ovat tyytyväisiä koulussa val-
litsevaan tilanteeseen yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvissä asioissa.

”Sehän riippuu ihan meistä, onko koulussa turvallista!” (oppilas 4lk.)

LIITE 4

Koulukiusaamisen ehkäisymalli ja toimenpiteet Kuusan koulussa

Ehkäisemme koulukiusaamista seuraavilla keinoilla:

1. Yhteisöllisyyden vahvistaminen. Koulumme tavoitteena on jo useamman vuoden aikana ollut tukea oppilaiden yhteisöllisyyttä monin eri tavoin. Mm. kummioppilastoiminta, ikäryhmien yhteistoiminta esim. MON
2. Hyvinvoinnin vuosikellon tuntien toteuttaminen luokissa kaikissa ikäryhmissä.

Toimenpiteet kiusaamistapauksissa

Kiusaamistapauksissa toimimme KiVa-koulumallin mukaan. Ilmi tulleet tapaukset kirjataan, jolloin kuullaan kaikkia osapuolia. Samalla sovitaan seurannasta ja mikäli kiusaaminen jatkuu koulun opettajat ottavat asian käsitte-lyyn asianosaisten kanssa.

Tuntijako

KUUSAN KOULU PERUSOPETUKSEN TUNTIJAKO						
Oppiaineet	1.lk	2. lk	3. lk	4. lk	5. lk	6. lk
Äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	4	5	4
A-kieli, EN	1		2	2	3	2
B-kieli, RU						2
Matematiikka	4'	4	4	4	4	4'
Ympäristöoppi	2	2	3	3	2	2
Biologia ja maantieto						
Fysiikka ja kemia						
Terveystieto						
Ympäristö- ja luonnontieteet yhteensä	15					
Uskonto/Elämäkatsomustieto	1	1	1	2	1	1
Historia ja yhteiskuntaoppi				1	2	2
Musiikki	1	1	1	1	1	1
Kuvataide	1	1	2	2	2'	2'
Käsityö	2	2	2'	2	2'	2'
Liikunta	2	2	2	3	3'	3'
Kotitalous						
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset			1		2	3
<i>Taide- ja taitoaineet yhteensä</i>						
Oppilaanohjaus						
Tieto- ja viestintätekniikka						
Valinnaiset aineet	1	1			1	1
Tuntimäärä yhteensä	20	20	23	24	25	25

LIITE 6

1. Työhyvinvoinnin vuosikello Kuusan koululla lukuvuonna 2022–2023

Kuusan koulu: 9 henkilöä

Toimenpiteet/ toteutus	Aika	Vastuhenkilö	Tavoite	Kustannukset
VESO-päivä mökillä	8.8.2022	Minna Åhlgren	tutustuminen	omakustanteinen
liikuntailtapäivä	13.9.2022	Kunnan järjestämä tapahtuma	fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi	omakustanteinen
herkkuvälkät	Lukuvuoden 2022-2023 aikana	Jokainen vuorollaan	yhteisöllisyys	Omakustanteinen
pikkujouluruokailu (Perttulan tila?)	5.12.2022	Johanna Salonen ja Lotta Romppanen	yhdessä tekeminen	osittain omakustanteinen
yhteinen ulkoiluretki	maaliskuu-huhtikuu 2023	Johanna Salonen ja Lotta Romppanen	fyysinen hyvinvointi	omakustanteinen
yhteinen kouluvuoden päättäminen. Ruokailu?	toukokuu 2023	Lotta Romppanen ja Johanna Salonen	yhdessä tekeminen	Osittain omakustanteinen

